

**PARLEMENT BRUXELLOIS
BRUSSELS PARLEMENT**

SESSION ORDINAIRE 2020-2021

25 FÉVRIER 2021

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**modifiant l'ordonnance du 1er mars
2012 relative à la conservation de la
nature en vue d'instituer le statut
de « parc naturel urbain »**

(déposée par M. Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN
et Mme Alexia BERTRAND (F))

Développements

Introduction

Dans le contexte actuel, tant au niveau local que global, plusieurs villes dans le monde tentent de repenser la place de la nature en milieu urbain, afin de mieux concilier leur expansion avec la préservation des espaces agricoles et naturels.

S'ils ont pendant longtemps été considérés par les gestionnaires des villes comme des réserves foncières urbanisables, les espaces de nature ordinaire présentent désormais un nouvel engouement⁽¹⁾.

La Région de Bruxelles-Capitale présente la particularité de compter encore plusieurs espaces ruraux qui nécessitent un développement cohérent et durable.

Les défis que représentent la lutte contre le réchauffement climatique, la sauvegarde de l'environnement naturel et la préservation de la biodiversité font de la protection de ces territoires ruraux dans l'espace urbain bruxellois un enjeu fondamental de notre époque.

(1) <https://hal.archives-ouvertes.fr/halshs-02177741>

GEWONE ZITTING 2020-2021

25 FEBRUARI 2021

**BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK
PARLEMENT**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot wijziging van de ordonnantie
van 1 maart 2012 betreffende het
natuurbehoud teneinde het statuut van
« stedelijk natuurpark » in te stellen**

(ingediend door de heer Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN
en mevr. Alexia BERTRAND (F))

Toelichting

Inleiding

In de huidige context proberen verschillende steden in de wereld, zowel op lokaal als op globaal niveau, de plaats van de natuur in de stedelijke omgeving opnieuw te bekijken, om hun uitbreiding beter te verzoenen met het behoud van landbouw- en natuurgebieden.

Hoewel zij lange tijd door stadsbeheerders beschouwd werden als grondreserves die verstedelijkt konden worden, zijn de gewone natuurgebieden nu opnieuw erg in trek⁽¹⁾.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft de bijzonderheid dat er nog verschillende landelijke gebieden zijn die een coherente en duurzame ontwikkeling vereisen.

De uitdagingen in verband met de strijd tegen de opwarming van de aarde, de bescherming van het natuurlijk milieu en het behoud van de biodiversiteit maken de bescherming van deze landelijke gebieden in de Brusselse stedelijke ruimte tot een fundamentele kwestie van onze tijd.

(1) <https://hal.archives-ouvertes.fr/halshs-02177741>

CHAPITRE IER**Le statut de « parc naturel urbain »**

Le concept de « parc naturel urbain » répond à l'impératif de préservation des espaces ruraux en Région bruxelloise (section Ire).

Il se fonde sur l'insuffisance, dans l'arsenal législatif régional, des outils juridiques de protection de la nature (section II).

Son statut particulier, les dimensions et le mode de gestion qu'il recouvre, font du parc naturel urbain l'outil le mieux adapté pour répondre aux objectifs poursuivis par la présente ordonnance (section III).

Section Ire – L'enjeu de préservation des espaces ruraux bruxellois

Ces espaces ruraux à forte identité recèlent des paysages remarquables et abritent une flore et une faune encore nombreuses et diversifiées.

Ils constituent des espaces récréatifs et des lieux de sensibilisation aux enjeux environnementaux, au sein desquels le public peut prendre connaissance et conscience des bienfaits du maintien et de la protection des espaces verts dans la ville.

Ces zones disposent aussi de ressources propres, issues de l'agriculture et du maraîchage locaux.

Elles recèlent une activité économique florissante où peut se développer de l'écotourisme, de l'agritourisme et où se voient ainsi revaloriser la culture des maraîchers et la consommation de produits frais, arrivés en ligne directe vers les consommateurs.

De plus en plus de projets tirent profit de ces espaces préservés pour augmenter la production d'une alimentation locale, saine et durable selon des modes de production écologiques à destination des consommateurs bruxellois. Certains de ces projets s'inscrivent dans le cadre de la stratégie Good Food portée par la Région bruxelloise et bénéficient de moyens du Fonds européen de développement régional (FEDER), comme le projet BoerenBruxselPaysans⁽²⁾, piloté par Bruxelles Environnement.

(2) <https://www.boerenbruxselpaysans.be/>

HOOFDSTUK I

Het statuut van « stedelijk natuurpark »

Het concept « stedelijk natuurpark » beantwoordt aan de noodzaak om de landelijke gebieden in het Brussels Gewest te behouden (afdeling I).

Het is gebaseerd op de ontoereikendheid van de juridische instrumenten voor natuurbescherming in de gewestelijke wetgeving (afdeling II).

Het bijzondere statuut, de omvang en de beheerswijze van het stedelijk natuurpark maken het tot het meest geschikte instrument om te beantwoorden aan de doelstellingen van deze ordonnantie (afdeling III).

Afdeling I – De uitdaging van het behoud van de landelijke gebieden in Brussel

Deze landelijke gebieden met een sterke identiteit bevatten opmerkelijke landschappen en herbergen een nog talrijke en gevarieerde flora en fauna.

Het zijn recreatieve ruimten en plaatsen om mensen bewust te maken van de milieu-uitdagingen, waar het publiek kan leren over en zich bewust worden van de voordelen van het behoud en de bescherming van groene ruimten in de stad.

Deze gebieden beschikken ook over eigen hulpbronnen uit de plaatselijke land- en tuinbouw.

Zij bevatten een bloeiende economische activiteit waar ecotoerisme en agrotourisme kunnen worden ontwikkeld en waar de teelt van tuinbouwers en de consumptie van verse producten, die rechtstreeks bij de consument aankomen, kunnen worden geherwaardeerd.

Steeds meer projecten maken gebruik van deze behouden gebieden om de productie van plaatselijk, gezond en duurzaam voedsel met ecologische productiemethoden voor de Brusselse consumenten te verhogen. Sommige van deze projecten maken deel uit van de Good Food-strategie die door het Brussels Gewest wordt gesteund en ontvangen middelen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), zoals het project BoerenBruxselPaysans⁽²⁾, dat door Leefmilieu Brussel wordt beheerd.

(2) <https://www.boerenbruxselpaysans.be/>

L'étalement urbain étant de mise aux abords de nos frontières régionales, ces espaces se voient de plus en plus menacés par une forte pression urbanistique et risquent, à terme, de disparaître.

Section II – L'insuffisance des outils juridiques actuels de protection

La réglementation en matière de protection de ce type de site en Région de Bruxelles-Capitale est actuellement insuffisante.

Les outils réglementaires prévus par le Code bruxellois de l'aménagement du territoire (CoBAT) qui permettent d'organiser les différentes fonctions urbaines, tels que le PRAS (Plan Régional d'Affectation du Sol) peuvent apporter un début de réponse, dans la mesure où ils permettent de classer en zone verte ou en zone agricole certains territoires.

Ils ne constituent cependant qu'une protection passive pour les zones concernées, mais n'impliquent aucune obligation de gestion ni aucune protection spécifique des différents éléments naturels du territoire, tels que le type de végétation.

Le nouvel outil que constitue le Plan d'aménagement directeur (PAD) pourrait comporter une dimension mobilisable, dans la mesure où il comporte à la fois un volet stratégique et un volet réglementaire⁽³⁾.

Toutefois, cet outil a été conçu comme un instrument de densification et d'urbanisation, visant à créer du logement, des équipements et de nouveaux espaces publics au sein des différents pôles stratégiques de développement identifiés par le Gouvernement⁽⁴⁾.

L'enjeu de sauvegarde écologique et de développement durable des éléments naturels ne se retrouve pas dans les objectifs du PAD, qui ne contient pas non plus de modalités de protection spécifique de la faune ou de la flore, ni de mode de gestion adaptée des milieux naturels.

En outre, le PAD ne constitue pas un instrument pertinent au regard de l'objectif de développement des terres agricoles.

La procédure de classement comme site, en vertu de la législation relative à la protection du patrimoine, présente l'inconvénient de figer les territoires dans leur état actuel et

(3) Voir chapitre IIIbis du Code bruxellois de l'aménagement du territoire.

(4) <https://perspective.brussels/fr/projets/poles-strategiques>

Aangezien stadsuitbreiding aan de orde van de dag is in de omgeving van onze gewestgrenzen, worden deze gebieden steeds meer bedreigd door een sterke stedelijke ontwikkelingsdruk en dreigen zij uiteindelijk te verdwijnen.

Afdeling II – De ontoereikendheid van de huidige juridische beschermingsinstrumenten

De regelgeving voor de bescherming van dit soort gebieden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is momenteel ontoereikend.

De regelgevingsinstrumenten waarin het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) voorziet en die het mogelijk maken de verschillende stedelijke functies te organiseren, zoals het GBP (gewestelijk bestemmingsplan), kunnen een begin van een antwoord bieden, aangezien zij het mogelijk maken bepaalde gebieden als groene zones of landbouwzones in te delen.

Zij vormen echter slechts een passieve bescherming van de betrokken gebieden, maar houden geen enkele beheersverplichting in, noch specifieke bescherming van de verschillende natuurlijke elementen van het grondgebied, zoals het soort vegetatie.

Het nieuwe instrument van het Richtplan van aanleg (RPA) zou een inzetbare dimensie kunnen hebben, aangezien het zowel een strategische als een regelgevende component bevat⁽³⁾.

Dit instrument werd echter ontworpen als een instrument van verdichting en verstedelijking, gericht op het creëren van woningen, voorzieningen en nieuwe openbare ruimten binnen de verschillende strategische ontwikkelingspolen die door de regering zijn vastgesteld⁽⁴⁾.

Het belang van ecologische bescherming en duurzame ontwikkeling van de natuurlijke elementen is niet terug te vinden in de doelstellingen van het RPA, dat ook geen nadere regels voor specifieke bescherming van de fauna of flora bevat, noch aangepaste beheerswijzen voor de natuurlijke omgevingen.

Bovendien vormt het RPA geen relevant instrument met betrekking tot de doelstelling om de landbouwgronden te ontwikkelen.

De procedure voor de bescherming als landschap, op grond van de wetgeving inzake de bescherming van het erfgoed, heeft als nadeel dat zij de gebieden in hun huidige

(3) Zie hoofdstuk IIIbis van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening.

(4) <https://perspective.brussels/nl/stadsprojecten/strategische-polen>

elle risque en ce sens de constituer un blocage à leur développement dynamique. Les arrêtés de classement se décident en effet à l'échelle de petites zones et se montrent généralement peu lisibles dans l'organisation parcellaire du territoire concernés. En outre, ce type de protection renforcée peut conduire à une absence d'adhésion des habitants et des usagers des lieux, par crainte des conséquences sur leurs propres activités, quand bien même celles-ci s'inscriraient dans le cadre d'un développement durable du territoire.

Dès lors, les outils réglementaires les plus appropriés, qui impliquent une protection plus active, sont à rechercher au sein de l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature.

Les différentes possibilités de protection existantes qui sont actuellement contenues dans cette ordonnance ne prévoient toutefois pas de mécanisme adapté aux différentes fonctions que ce type de site est susceptible de présenter.

La « zone Natura 2000 » implique la présence de certains types d'habitats et d'espèces qui ne sont pas nécessairement présents sur l'ensemble des espaces ruraux.

Le statut de « réserve naturelle » contient des exigences de protection souvent incompatibles avec diverses affectations urbaines, qui peuvent comporter des usages agricoles intensifs, certains caractères privatifs et diverses activités d'ordre socio-économique.

La notion de « biotope urbain » se limite quant à elle aux espaces aptes à la migration et à l'échange génétique d'espèces sauvages. Elle ne recouvre donc pas l'ensemble des aspects ruraux et paysagers qu'il convient de préserver dans une optique de protection globale.

Il est donc grand temps d'agir et de doter ces sites d'un statut particulier, susceptible de leur apporter une protection durable et conciliable avec les différentes activités humaines autorisées à s'y implanter.

Section III – Description et objectifs du « parc naturel urbain »

Ce statut global doit permettre d'éviter toute pression urbanistique supplémentaire et de gérer ces espaces à l'équilibre fragile afin d'assurer leur développement de façon équilibrée entre toutes leurs fonctions. La préservation de leur paysage rural et de leur biodiversité exceptionnelle doit s'accompagner de la possibilité d'y implanter d'autres usages, dont l'usage agricole, permettant à différents acteurs spécialisés, à des professionnels et à des

staat bevriest, en in die zin dreigt zij een belemmering te vormen voor de dynamische ontwikkeling ervan. De beschermingsbesluiten worden immers vastgesteld op de schaal van kleine gebieden en zijn over het algemeen niet erg leesbaar in de perceelsgewijze organisatie van het betrokken gebied. Bovendien kan dit soort versterkte bescherming leiden tot een gebrek aan draagvlak van de bewoners en gebruikers van het gebied, uit vrees voor de gevolgen voor hun eigen activiteiten, zelfs als die deel zouden uitmaken van een duurzame ontwikkeling van het gebied.

Bijgevolg moeten de meest geschikte regelgevingsinstrumenten, die een actievere bescherming inhouden, worden gezocht in de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud.

De verschillende bestaande beschermingsmogelijkheden die momenteel in die ordonnantie zijn opgenomen, bieden echter geen mechanisme dat is aangepast aan de verschillende functies die dit type gebied zou kunnen hebben.

Het « Natura 2000-gebied » impliceert de aanwezigheid van bepaalde soorten habitats en soorten die niet noodzakelijk in alle landelijke gebieden aanwezig zijn.

Het statuut van « natuureservaat » bevat beschermingsvoorwaarden die vaak onverenigbaar zijn met allerlei stedelijke bestemmingen, waartoe ook intensief landbouwgebruik kan behoren, bepaalde privatieve kenmerken en verschillende activiteiten van sociaal-economische aard.

Het begrip « stadsbiotoop » is beperkt tot gebieden die geschikt zijn voor migratie en genetische uitwisseling van wilde soorten. Het bestrijkt dus niet alle landelijke en landschappelijke aspecten die met het oog op een algemene bescherming behouden moeten blijven.

Het wordt dus hoog tijd om in actie te komen en deze gebieden een specifiek statuut te geven, dat hen een duurzame bescherming kan bieden die te verzoenen valt met de verschillende menselijke activiteiten die er mogen plaatsvinden.

Afdeling III – Beschrijving en doelstellingen van het « stedelijk natuurpark »

Dit algemene statuut moet het mogelijk maken elke bijkomende stedelijke ontwikkelingsdruk te voorkomen en deze gebieden met hun fragiele evenwicht te beheren om hun ontwikkeling op een evenwichtige manier tussen al hun functies te verzekeren. Het behoud van hun rurale landschap en hun uitzonderlijke biodiversiteit moet gepaard gaan met de mogelijkheid om er andere gebruiken, waaronder landbouwgebruik, in te voeren, waardoor verschillende

associations de réaliser des projets durables sur un territoire commun.

Afin de donner aux espaces ruraux et naturels un statut de protection pérenne, il est proposé de doter notre Région de l'outil de « parc naturel urbain ».

En effet, ce type de statut de protection de la nature, qui n'existe pas encore dans notre législation relative à la conservation et à la protection de la nature, permet à un territoire donné de mettre en place des projets de développement durable, tout en soutenant l'aspect économique. En ce sens, le parc naturel urbain doit être compris comme un territoire où les gens vivent et travaillent. Il s'agit d'un « outil d'écodéveloppement moderne », qui représente une opportunité pour concilier deux préoccupations qui paraissent souvent opposées : écologie et développement socio-économique.

Au travers de cette dynamique, le parc naturel urbain constitue également un instrument social, permettant de sensibiliser le public aux enjeux écologiques et agricoles ainsi qu'à la préservation du milieu naturel.

L'enjeu de la promotion de la santé fait également partie intégrante de la philosophie générale du concept, qui doit valoriser la vie au grand air, la pratique du sport et d'activités physiques pour tous, telles que la marche, la course à pied ou le vélo.

Ces sites doivent donc être pensés comme des lieux aptes à faire découvrir aux visiteurs et aux familles qui habitent en ville les nombreux atouts que recèlent les derniers territoires ruraux jouxtant l'espace urbain.

Dans cette optique, ils doivent être susceptibles d'assurer un accueil responsable et durable des visiteurs, en favorisant de nouvelles formes d'écotourisme en Région bruxelloise. Cette dimension passe notamment par la conception d'infrastructures étudiées pour permettre de gérer le flux des visiteurs tout en assurant une protection de la nature.

De manière générale, ces lieux constituent le cadre privilégié des actions menées par les autorités publiques en faveur de la préservation des paysages et du patrimoine naturel et culturel.

Les missions du parc naturel urbain peuvent être résumées comme suit :

- protéger le patrimoine naturel et culturel riche et menacé, en appliquant le principe de gestion différenciée des milieux naturels, qui implique des modes de

gespecialiseerde actoren, vaklui en verenigingen duurzame projecten kunnen uitvoeren op een gemeenschappelijk grondgebied.

Om de plattelands- en natuurgebieden een duurzaam beschermingsstatuut te geven, wordt voorgesteld om ons Gewest te voorzien van het instrument van het « stedelijk natuurpark ».

Dit soort natuurbeschermingsstatuut, dat nog niet bestaat in onze wetgeving inzake natuurbehoud en -bescherming, stelt een bepaald gebied namelijk in staat projecten voor duurzame ontwikkeling uit te voeren, terwijl tegelijkertijd het economische aspect wordt ondersteund. In die zin moet het stedelijk natuurpark worden opgevat als een grondgebied waar mensen wonen en werken. Het is een « modern instrument voor eco-ontwikkeling », dat een mogelijkheid biedt om twee belangen die vaak tegengesteld lijken te zijn met elkaar te verzoenen : ecologie en sociaal-economische ontwikkeling.

Door deze dynamiek is het stedelijk natuurpark ook een sociaal instrument, waardoor het publiek bewust gemaakt kan worden van de milieu- en landbouwuitleidingen en van het behoud van de natuurlijke omgeving.

Ook de gezondheidsbevordering maakt integraal deel uit van de algemene filosofie van het concept, dat het buitenleven, de beoefening van sport en lichamelijke activiteiten voor iedereen, zoals wandelen, lopen of fietsen, moet bevorderen.

Deze gebieden moeten dus worden opgevat als plaatsen waar de bezoekers en de gezinnen die in de stad wonen, de vele troeven kunnen ontdekken van de laatste overgebleven landelijke gebieden die aan het stedelijke gebied grenzen.

Vanuit dit oogpunt moeten zij kunnen zorgen voor een verantwoord en duurzaam onthaal van bezoekers, door nieuwe vormen van ecotoerisme in het Brussels Gewest te bevorderen. Deze dimensie omvat het ontwerp van infrastructuur om de bezoekersstroom in goede banen te leiden en tegelijk de bescherming van de natuur te garanderen.

Over het algemeen vormen deze plaatsen het bevoorrechte kader voor acties van de overheid ten gunste van het behoud van de landschappen en het natuurlijk en cultureel erfgoed.

De functies van het stedelijk natuurpark kunnen als volgt worden samengevat :

- het rijke en bedreigde natuurlijke en culturele erfgoed beschermen, door toepassing van het beginsel van gedifferentieerd beheer van de natuurlijke omgevingen,

gestion spécifiquement adaptés aux caractéristiques du site et à l'usage qui en est fait⁽⁵⁾ ;

- contribuer à l'aménagement du territoire ;
- permettre le développement de nouveaux modes de production alimentaire en milieu urbain, qui favorisent les circuits courts et la consommation durable ;
- lancer une nouvelle dynamique de développement économique et culturel ;
- promouvoir une dimension sociale, en assurant l'accueil, l'éducation et l'information du public, en le sensibilisant aux bienfaits des espaces naturels en milieu urbain ;
- réaliser des actions expérimentales ou exemplaires dans les domaines précités et contribuer à des programmes de recherche ;
- soutenir un objectif de santé publique, en valorisant la vie au grand air, la pratique du sport et d'activités physiques ;
- favoriser l'écotourisme en assurant la gestion du flux des visiteurs par la création d'infrastructures appropriées.

En substance, les parcs naturels urbains concourent aux politiques de protection de l'environnement, d'aménagement du territoire, de développement économique, social et culturel, de tourisme ainsi qu'aux enjeux d'éducation et de formation du public.

Les missions des parcs naturels urbains relevant de l'intérêt régional, leur gestion doit être coordonnée par l'administration régionale bruxelloise en charge de la gestion des zones naturelles, à savoir Bruxelles Environnement.

Toutefois, afin d'être des lieux aptes à fédérer l'ensemble des acteurs intéressés autour d'une vision commune de développement durable du territoire concerné, les parcs naturels urbains doivent faire l'objet d'une « Charte paysagère ».

Cette Charte paysagère est le résultat d'un processus de concertation abouti avec la population, les associations, les organismes socioprofessionnels et d'autres acteurs spécialisés. Elle implique également un mode de gestion original, qui mise sur l'apport et la contribution des différentes parties prenantes aux différents aspects d'aménagement et de gestion du site.

(5) Présentation du principe de « gestion différenciée » sur le site web de Bruxelles Environnement

dat beheerswijzen inhoudt die specifiek zijn afgestemd op de kenmerken van het gebied en het gebruik dat ervan wordt gemaakt⁽⁵⁾ ;

- bijdragen tot de ruimtelijke ordening ;
- de ontwikkeling van nieuwe vormen van voedselproductie in stedelijke gebieden mogelijk maken, die korte ketens en duurzame consumptie bevorderen ;
- een nieuwe dynamiek van economische en culturele ontwikkeling op gang brengen ;
- een sociale dimensie bevorderen door te zorgen voor de ontvangst, opleiding en informatie van het publiek en het bewust te maken van de voordelen van natuurgebieden in een stedelijke omgeving ;
- proef- of voorbeeldacties uitvoeren op de bovengenoemde domeinen en bijdragen aan onderzoeksprogramma's ;
- een doelstelling van volksgezondheid ondersteunen, door het buitenleven, de beoefening van sport en lichamelijke activiteiten te bevorderen ;
- het ecotoerisme bevorderen door de bezoekersstroom in goede banen te leiden via de aanleg van een passende infrastructuur.

In wezen dragen stedelijke natuurparken bij tot het beleid inzake milieubescherming, ruimtelijke ordening, economische, sociale en culturele ontwikkeling, toerisme, en tot de opleiding en vorming van het publiek.

Aangezien de functies van de stedelijke natuurparken van gewestelijk belang zijn, moet het beheer ervan gecoördineerd worden door de Brusselse gewestelijke administratie die belast is met het beheer van natuurgebieden, namelijk Leefmilieu Brussel.

Echter, om plaatsen te zijn die in staat zijn alle belanghebbende partijen te verenigen rond een gemeenschappelijke visie van duurzame ontwikkeling van het betrokken gebied, moeten de stedelijke natuurparken het onderwerp zijn van een « Landschapshandvest ».

Dit Landschapshandvest is het resultaat van een geslaagd overlegproces met de bevolking, verenigingen, beroepsorganisaties en andere gespecialiseerde actoren. Het houdt ook een originele beheerswijze in, die berust op de inbreng en de bijdrage van de verschillende belanghebbende partijen bij de verschillende aspecten van de ontwikkeling en het beheer van het gebied.

(5) Voorstelling van het principe van « gedifferentieerd beheer » op de website van Leefmilieu Brussel

En ce sens, la participation et la concertation de la population et des parties prenantes des territoires concernés constitue un aspect fondamental de la gestion des parcs naturels urbains.

Il importe également de préciser que les objectifs soutenus par les parcs naturels urbains peuvent se prolonger au-delà des frontières régionales.

En ce sens, le parc naturel urbain ne doit pas être perçu comme une structure refermée sur elle-même, mais bien ouverte sur son territoire et dont les enjeux dépassent les frontières institutionnelles.

Des accords de coopération entre Régions pourraient ainsi permettre de concrétiser des visions globales au-delà des frontières régionales.

L'objectif d'ensemble qui est poursuivi n'est donc pas de figer ces zones dans leur état actuel d'utilisation et d'urbanisation, ni de les reconfigurer selon un modèle révolu.

Il s'agit au contraire de concilier animation, enrichissement économique et social de l'espace rural avec le respect de ses équilibres naturels.

Le parc naturel urbain doit ainsi être l'occasion d'ancrer un territoire dans la ville du XXIe siècle, en lui garantissant une singularité et en pérennisant son ouverture vers le reste de la Région.

CHAPITRE II Modèles d'inspiration

La création du statut de « parc naturel urbain » tel qu'il est exposé dans la présente proposition d'ordonnance entend s'inspirer d'outils déjà existants dans d'autres Régions de Belgique, mais également de concepts particulièrement novateurs qui ont parfois fait l'objet de développements récents à l'étranger.

Section Ire – Les parcs naturels en milieu rural

Le concept de « parc naturel » connaît plusieurs déclinaisons à travers différents pays.

§ 1er. Les parcs naturels régionaux français

En France, les parcs naturels régionaux ont été créés en 1967 afin de préserver le patrimoine naturel et culturel en développant une gestion adaptée des milieux et des

In die zin vormt de participatie van en het overleg met de bevolking en de belanghebbende partijen van de betrokken gebieden een fundamenteel aspect van het beheer van de stedelijke natuurparken.

Het is ook belangrijk op te merken dat de doelstellingen die door de stedelijke natuurparken worden ondersteund, verder kunnen reiken dan de gewestgrenzen.

In die zin moet het stedelijk natuurpark niet gezien worden als een op zichzelf staande structuur, maar veeleer als een structuur die open staat voor zijn grondgebied en waarvan de uitdagingen de institutionele grenzen overschrijden.

Zo zouden samenwerkingsovereenkomsten tussen gewesten het mogelijk kunnen maken om globale visies concreet vorm te geven over de gewestgrenzen heen.

Het algemene doel is dus niet om deze gebieden te bevriezen in hun huidige staat van gebruik en verstedelijking, noch om ze opnieuw in te richten volgens een model dat tot het verleden behoort.

Integendeel, het gaat erom de animatie, economische en sociale verrijking van het platteland te verzoenen met de eerbiediging van zijn natuurlijk evenwicht.

Het stedelijk natuurpark moet dus een gelegenheid zijn om een gebied te verankeren in de stad van de 21^e eeuw, waarbij het unieke karakter ervan wordt gegarandeerd en de openheid naar de rest van het Gewest wordt bestendigd.

HOOFDSTUK II Inspiratiemodellen

De invoering van het statuut van « stedelijk natuurpark » zoals in dit voorstel van ordonnantie wordt uiteengezet, wil inspiratie putten uit instrumenten die reeds bestaan in andere Gewesten van België, maar ook uit bijzonder vernieuwende concepten die soms recent werden ontwikkeld in het buitenland.

Afdeling I – Landelijke natuurparken

Het begrip « natuurpark » kent verschillende varianten in verschillende landen.

§ 1. De Franse regionale natuurparken

In Frankrijk werden de regionale natuurparken opgericht in 1967 om het natuurlijke en culturele erfgoed te behouden door een passend beheer van de omgevingen

paysages⁽⁶⁾. Chacun des 56 parcs français possède un service consacré à l'environnement et met en place des programmes de recherches scientifiques, des mesures de protection de la faune, de la flore et des paysages.

Outre la protection patrimoniale des sites qu'ils recouvrent, ces parcs naturels régionaux contribuent à l'animation de la vie locale en organisant des sorties pour découvrir leurs richesses naturelles ainsi que différentes activités culturelles, en développant notamment des programmes d'éducation à l'environnement.

Ils encouragent l'activité économique et sociale en accueillant des entreprises développant des projets respectueux de l'environnement et valorisant les ressources naturelles humaines : tourisme vert, vente à la ferme, agriculture biologique, production de produits locaux ou d'énergies alternatives.

Ils sont créés à l'initiative d'acteurs de terrain, souvent regroupés en association. La Région concernée, si elle décide de donner suite au projet, élabore une charte qui est le fruit d'une collaboration entre associations, élus locaux et habitants. Cette charte est alors soumise à l'ensemble des collectivités territoriales concernées afin d'être validée. Au bout du parcours, le Premier ministre peut décider de classer le territoire par décret.

La concertation entre les différents acteurs impliqués dans la création ou la future gestion du parc naturel régional est donc au centre du dispositif.

§ 2. Les parcs naturels wallons

En Belgique, la Région wallonne s'est dotée, dès 1985, de l'outil de « parc naturel » afin de fédérer au sein d'une ou plusieurs communes des valeurs identitaires et une vision partagée autour d'un territoire rural présentant un paysage remarquable⁽⁷⁾.

Sans figer le territoire, ces parcs naturels ont pour mission la gestion et la valorisation du patrimoine naturel et paysager, tout en tenant compte du développement économique et rural dans une optique de développement durable.

Pour ce qui concerne leur création, le décret wallon du 16 juillet 1985 relatif aux parcs naturels prévoit que le pouvoir organisateur (à savoir l'association de projet ou l'intercommunale de développement économique et d'aménagement du territoire hébergeant le secteur « parc naturel ») doit instituer un comité d'étude composé des

en de landschappen te ontwikkelen⁽⁶⁾. Elk van de 56 Franse parken heeft een dienst voor het milieu en voert wetenschappelijke onderzoeksprogramma's en maatregelen uit om de fauna, flora en landschappen te beschermen.

Deze regionale natuurparken beschermen niet alleen het erfgoed van de gebieden die zij bestrijken, maar dragen ook bij tot de animatie van het plaatselijke leven door het organiseren van uitstapjes om de natuurlijke rijkdommen te ontdekken en van diverse culturele activiteiten, met name door het ontwikkelen van milieu-educatieprogramma's.

Zij stimuleren de economische en sociale activiteit door onderdak te bieden aan bedrijven die projecten ontwikkelen die het milieu en de natuurlijke menselijke hulpbronnen respecteren : groen toerisme, verkoop op de boerderij, biologische landbouw, productie van lokale producten of alternatieve energie.

Zij worden opgericht op initiatief van actoren in het veld, vaak gegroepeerd in verenigingen. Als de betrokken regio besluit met het project door te gaan, stelt zij een handvest op dat het resultaat is van een samenwerking tussen verenigingen, plaatselijke verkozenen en inwoners. Dit handvest wordt dan ter goedkeuring voorgelegd aan alle betrokken lokale en regionale overheden. Aan het einde van het traject kan de Eerste minister besluiten het gebied bij decreet te beschermen.

Het overleg tussen de verschillende actoren die bij de oprichting of het toekomstige beheer van het regionale natuurpark betrokken zijn, staat dus centraal in het systeem.

§ 2. De Waalse natuurparken

In België heeft het Waals Gewest in 1985 het instrument « natuurpark » in het leven geroepen om in een of meerdere gemeenten identiteitswaarden en een gemeenschappelijke visie te verenigen rond een landelijk gebied met een opmerkelijk landschap⁽⁷⁾.

Zonder het grondgebied te bevrozen, hebben deze natuurparken tot taak het natuurlijke en landschappelijke erfgoed te beheren en te valoriseren, en daarbij rekening te houden met de economische en rurale ontwikkeling vanuit een perspectief van duurzame ontwikkeling.

Wat de oprichting ervan betreft, bepaalt het Waalse decreet van 16 juli 1985 betreffende natuurparken dat de inrichtende macht (dat wil zeggen de projectvereniging of de intercommunale inzake economische ontwikkeling en ruimtelijke ordening die de sector « natuurpark » inhoudt) een studiegcomité opricht dat samengesteld is uit de

(6) https://www.parcs-naturels-regionaux.fr/sites/federationpnr/files/document/centre_de_ressources/0_800_735_736.pdf

(7) <http://environnement.wallonie.be/dnf/parcsNaturels.htm>

(6) https://www.parcs-naturels-regionaux.fr/sites/federationpnr/files/document/centre_de_ressources/0_800_735_736.pdf

(7) <http://environnement.wallonie.be/dnf/parcsNaturels.htm>

communes du périmètre concerné afin que celui-ci établisse un rapport, qui est ensuite transmis au pouvoir organisateur.⁽⁸⁾ Ce dernier établit ensuite un projet de création du parc naturel, qui est transmis aux communes concernées ainsi qu'au Gouvernement wallon⁽⁹⁾. Après examen du projet, le Gouvernement wallon peut arrêter la création du parc naturel⁽¹⁰⁾.

Dans les trois ans de sa création, le parc naturel devra faire l'objet d'une charte paysagère⁽¹¹⁾, qui constitue un élément important de la participation et de la concertation de la population ainsi que des parties prenantes du territoire concerné.

La Région wallonne compte désormais 12 parcs naturels⁽¹²⁾.

§ 3. Les limites du concept pour une potentielle déclinaison en Région de Bruxelles-Capitale

Si le concept de « parc naturel (régional) » constitue un outil stimulant dans la mesure où il vise à exploiter les potentialités d'un site naturel remarquable en permettant le développement d'une série d'activités compatibles avec ses caractéristiques écologiques, il ne s'agit pas à proprement parler d'un statut de protection.

Or, un des enjeux majeurs poursuivis par la présente ordonnance est justement de pouvoir disposer, en Région de Bruxelles-Capitale, d'un nouvel outil juridique instituant un statut de sauvegarde pérenne, permettant d'assurer une réelle protection des espèces et du milieu naturel.

Il y a donc lieu d'instituer un nouvel outil qui contient à la fois une dimension réglementaire, apte à protéger juridiquement les sites naturels, ainsi qu'une dimension stratégique et incitative, visant à définir une ambition globale pour ces territoires.

En outre, le concept originel de « parc naturel » est fondé sur l'idée d'un large territoire rural, comprenant généralement une superficie de plusieurs milliers d'hectares. Cet aspect est difficilement déclinable dans le contexte de territoires ruraux situés en milieu urbain, qui présentent inévitablement des superficies bien plus réduites.

(8) Article 3 du décret wallon du 16 juillet 1985 relatif aux parcs naturels.

(9) Article 4 du même décret.

(10) Article 6 du même décret.

(11) Article 9 du même décret.

(12) <https://www.parcsnaturelsdewallonie.be/les-parcs-naturels/>

gemeenten van het betrokken gebied, zodat het een verslag kan opstellen, dat vervolgens aan de inrichtende macht wordt overgemaakt⁽⁸⁾. Die laatste stelt dan een project tot oprichting van het natuurpark op, dat aan de betrokken gemeenten en aan de Waalse regering wordt overgemaakt⁽⁹⁾. Na onderzoek van het project kan de Waalse regering tot de oprichting van een natuurpark beslissen⁽¹⁰⁾.

Binnen drie jaar na de oprichting moet voor het natuurpark een landschapshandvest⁽¹¹⁾ worden opgesteld, dat een belangrijk onderdeel vormt van de participatie en het overleg met de bevolking en de belanghebbende partijen van het betrokken gebied.

Het Waals Gewest telt nu 12 natuurparken⁽¹²⁾.

§ 3. De grenzen van het concept voor een mogelijke toepassing in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Hoewel het concept « (regionaal) natuurpark » een stimulerend instrument is, omdat het beoogt het potentieel van een opmerkelijk natuurgebied te benutten door de ontwikkeling van een reeks activiteiten die verenigbaar zijn met de ecologische kenmerken ervan mogelijk te maken, is het strikt genomen geen beschermingsstatuut.

Een van de belangrijkste doelstellingen van deze ordonnantie is echter juist om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te kunnen beschikken over een nieuw rechtsinstrument dat een permanent beschermingsstatuut instelt, waardoor een echte bescherming van de soorten en de natuurlijke omgeving mogelijk wordt.

Er moet dus een nieuw instrument komen dat zowel een regelgevende dimensie bevat, waarmee de natuurgebieden juridisch kunnen worden beschermd, als een strategische en stimulerende dimensie, waarmee een globale ambitie voor deze gebieden kan worden vastgesteld.

Bovendien is het oorspronkelijke concept « natuurpark » gebaseerd op het idee van een groot landelijk gebied, dat meestal een oppervlakte van duizenden hectaren omvat. Dit aspect is moeilijk toe te passen in de context van plattelandsgebieden in een stedelijke omgeving, die onvermijdelijk veel kleinere oppervlakten hebben.

(8) Artikel 3 van het Waalse decreet van 16 juli 1985 betreffende natuurparken.

(9) Artikel 4 van hetzelfde decreet.

(10) Artikel 6 van hetzelfde decreet.

(11) Artikel 9 van hetzelfde decreet.

(12) <https://www.parcsnaturelsdewallonie.be/nl/les-parcs-naturels-nl/>

Il y a donc lieu de procéder à certains ajustements du concept pour le rendre superposable à l'échelle d'un territoire urbain.

Section II – Les parcs naturels urbains en France

Afin d'assouvir le « désir de nature » en ville d'un nombre croissant d'habitants, plusieurs villes françaises se sont emparées d'un outil à l'intitulé paradoxal, à savoir le « parc naturel urbain »⁽¹³⁾.

Un projet de loi visant à créer un cadre légal pour les parcs naturels urbains avait été présenté à l'Assemblée nationale en 2005⁽¹⁴⁾, mais celui-ci n'a finalement pas été adopté. Selon certains députés français, le fonctionnement de ces parcs urbains n'est pas suffisamment encadré et l'absence de disposition législative risque d'entraver leur protection⁽¹⁵⁾.

Si, contrairement à la notion conceptualisée par la présente ordonnance, cet outil français est donc dépourvu de reconnaissance légale, il présente néanmoins différents aspects intéressants, singulièrement pour ce qui concerne sa capacité à fédérer un collectif de citoyens et d'associations autour d'une vision commune qui se matérialise à travers la rédaction d'une charte.

Deux exemples sont ici présentés.

§ 1er. Le parc naturel urbain de Strasbourg

Créé entre 2013 et 2016, le territoire du Parc naturel urbain (PNU) de Strasbourg vise à revaloriser le patrimoine naturel et culturel d'une surface de 450 hectares qui était autrefois délaissée⁽¹⁶⁾. Il est situé au sud-ouest de la ville, autour de la confluence des rivières de l'Ill et de la Bruche.

Le territoire étant composé de cours d'eau, d'espaces naturels diversifiés, d'une flore et d'une faune riches, de zones bâties et de zones d'activités, l'objectif est de préserver, sauvegarder et valoriser la richesse de ce patrimoine, en provoquant une inversion du regard sur la manière de fabriquer la ville⁽¹⁷⁾.

(13) <https://hal.archives-ouvertes.fr/halshs-02177741>

(14) <https://www.assemblee-nationale.fr/12/ta/ta0508.asp>

(15) <https://questions.assemblee-nationale.fr/q14/14-1644QOSD.htm>

(16) <https://www.cuej.info/blogs/les-habitants-redécouvrent-le-parc-naturel-urbain>

(17) <https://participer.strasbourg.eu/documents/2531722/3042639/Pr%C3%A9sentation+du+PNU.pdf/5f6ad5a3-d8e2-1d19-1fce-fdee01384fe3>

Er moeten dus een aantal aanpassingen worden gedaan aan het concept om het op de schaal van een stedelijk gebied te kunnen plaatsen.

Afdeling II – Stedelijke natuurparken in Frankrijk

Om tegemoet te komen aan het verlangen naar natuur in de stad van een groeiend aantal inwoners, hebben verschillende Franse steden een instrument in gebruik genomen met een paradoxale titel, namelijk het « parc naturel urbain » (stedelijk natuurpark)⁽¹³⁾.

Een wetsontwerp om een wettelijk kader voor stedelijke natuurparken te creëren werd in 2005 bij de Nationale Vergadering ingediend⁽¹⁴⁾, maar werd uiteindelijk niet aangenomen. Volgens sommige Franse volksvertegenwoordigers is de werking van deze stedelijke parken niet voldoende gereguleerd en kan het ontbreken van wetgevende bepalingen de bescherming ervan belemmeren⁽¹⁵⁾.

Hoewel dit Franse instrument, in tegenstelling tot het concept in deze ordonnantie, geen wettelijke erkenning heeft, heeft het toch verschillende interessante aspecten, in het bijzonder wat betreft het vermogen om een groep burgers en verenigingen samen te brengen rond een gemeenschappelijke visie die gestalte krijgt door het opstellen van een handvest.

Twee voorbeelden worden hier gepresenteerd.

§ 1. Het stedelijk natuurpark van Straatsburg

Het gebied van het Parc naturel urbain (PNU) van Straatsburg, dat tussen 2013 en 2016 werd opgericht, wil het natuurlijke en culturele erfgoed van een 450 hectare groot gebied, dat vroeger verwaarloosd was, opwaarderen⁽¹⁶⁾. Het ligt in het zuidwesten van de stad, rond de samenvloeiing van de rivieren de Ill en de Bruche.

Het grondgebied bestaat uit waterlopen, gediversifieerde natuurgebieden, een rijke flora en fauna, bebouwde zones en bedrijventerreinen en het is de bedoeling de rijkdom van dit erfgoed te behouden, te beschermen en te valoriseren, door een ommekeer teweeg te brengen in de visie op de manier waarop de stad wordt gemaakt⁽¹⁷⁾.

(13) <https://hal.archives-ouvertes.fr/halshs-02177741>

(14) <https://www.assemblee-nationale.fr/12/ta/ta0508.asp>

(15) <https://questions.assemblee-nationale.fr/q14/14-1644QOSD.htm>

(16) <https://www.cuej.info/blogs/les-habitants-redécouvrent-le-parc-naturel-urbain>

(17) <https://participer.strasbourg.eu/documents/2531722/3042639/Pr%C3%A9sentation+du+PNU.pdf/5f6ad5a3-d8e2-1d19-1fce-fdee01384fe3>

La conscience des richesses de ce patrimoine offre ainsi la possibilité d'impulser une nouvelle dynamique de développement pour les quartiers aux alentours, qui étaient jusqu'ici en perte d'attractivité.

Un des aspects fondamentaux qui préside à la création de ce parc urbain est sa démarche de construction collective. En effet, la démarche réside dans la confiance en la capacité des acteurs, qu'ils soient habitants, institutionnels, associatifs ou économiques, à collaborer pour valoriser et utiliser leurs territoires de manière durable⁽¹⁸⁾.

Ainsi, en s'inspirant de la logique des parcs naturels régionaux, une charte pluriannuelle cadre l'engagement des acteurs locaux dans cette dynamique, afin qu'ils mettent collectivement en œuvre des projets valorisant les richesses naturelles, historiques et culturelles des quartiers concernés. Chacun, selon son intérêt, peut signer cette charte, qu'il soit habitant, représentant d'association, acteur de l'aménagement ou de l'éducation ou encore simple visiteur⁽¹⁹⁾.

La dernière charte du PNU de Strasbourg, couvrant la période 2019-2023, a été approuvée par le conseil municipal de la Ville au début de l'année 2019.

L'enjeu du développement durable est donc bien le fil conducteur de la démarche du PNU, qui se veut un espace d'expérimentation pour une nouvelle gestion durable de la ville, qui repose sur une alliance originale entre la nature, l'urbain et le citoyen⁽²⁰⁾.

Le PNU de Strasbourg est considéré par de nombreux acteurs comme un modèle de réussite exemplaire de gestion dynamique et collective d'un espace naturel en milieu urbain⁽²¹⁾, dont il convient de s'inspirer dans le cadre de l'outil présenté par la présente ordonnance.

§ 2. *Le Parc de la Deûle dans la métropole lilloise*

Plus proche de chez nous, le parc de la Deûle est situé dans la zone périurbaine lilloise. Si l'émergence du projet remonte au début des années 1970, sa conception se réalisera progressivement à partir des années 1990. Il s'articule autour de l'eau et se situe dans une zone où les paysages ont été fortement marqués par les activités industrielles.

(18) <https://www.strasbourg.eu/parc-naturel-urbain>

(19) Idem

(20) <https://participer.strasbourg.eu/documents/2531722/3042639/Pr%C3%A9sentation+du+PNU.pdf/5f6ad5a3-d8e2-1d19-1fcee01384fe3>

(21) <https://www.adirobertsau.fr/le-parc-naturel-urbain-de-strasbourg/>

Zo biedt de bewustwording van de rijkdom van dit erfgoed de mogelijkheid om een nieuwe ontwikkelingsdynamiek te stimuleren voor de omliggende wijken, die tot nu toe minder aantrekkelijk waren.

Een van de fundamentele aspecten van de aanleg van dit stadspark is de collectieve aanpak. De aanpak berust namelijk op het vertrouwen in het vermogen van de actoren, of dat nu inwoners, instellingen, verenigingen of economische actoren zijn, om samen te werken om hun grondgebied te valoriseren en het op duurzame wijze te gebruiken⁽¹⁸⁾.

Zo wordt, geïnspireerd door de logica van de regionale natuurparken, in een meerjarenhandvest de inzet van de plaatselijke actoren in deze dynamiek gekaderd, zodat zij collectief projecten uitvoeren die de natuurlijke, historische en culturele rijkdom van de betrokken wijken vergroten. Iedereen kan, naargelang zijn belangstelling, dit handvest ondertekenen, of hij nu inwoner is, vertegenwoordiger van een vereniging, actor op het gebied van ontwikkeling of onderwijs, of gewoon bezoeker⁽¹⁹⁾.

Het laatste handvest van het PNU van Straatsburg, voor de periode 2019-2023, is begin 2019 door de gemeenteraad van de stad goedgekeurd.

Het vraagstuk van de duurzame ontwikkeling is dan ook de leidraad van de aanpak van het PNU, dat een experimenteerruimte wil zijn voor een nieuw duurzaam beheer van de stad, gebaseerd op een origineel bondgenootschap tussen de natuur, het stadsmilieu en de burger⁽²⁰⁾.

Het PNU van Straatsburg wordt door vele actoren beschouwd als een voorbeeld van een geslaagd dynamisch en collectief beheer van een natuurgebied in een stedelijke omgeving⁽²¹⁾, dat als model zou kunnen dienen voor het instrument dat in deze ordonnantie wordt voorgesteld.

§ 2. *Het Parc de la Deûle in de metropool van Rijsel*

Dichter bij huis ligt het Parc de la Deûle, in de voorstad van Rijsel. Hoewel het ontstaan van het project teruggaat tot het begin van de jaren 1970, krijgt het ontwerp ervan geleidelijk aan vorm vanaf de jaren 1990. Het is georganiseerd rond het water en ligt in een gebied waar het landschap sterk getekend is door industriële activiteiten.

(18) <https://www.strasbourg.eu/parc-naturel-urbain>

(19) Idem

(20) <https://participer.strasbourg.eu/documents/2531722/3042639/Pr%C3%A9sentation+du+PNU.pdf/5f6ad5a3-d8e2-1d19-1fcee01384fe3>

(21) <https://www.adirobertsau.fr/le-parc-naturel-urbain-de-strasbourg/>

Géré par le service des Espaces Naturels de la Métropole européenne de Lille⁽²²⁾, ce parc périurbain repose sur l'idée d'un espace naturel et récréatif devant constituer le principal poumon vert de la métropole lilloise, tout en maintenant l'activité agricole et en développant de nouveaux rapports entre la ville et la campagne⁽²³⁾.

S'il ne rencontre pas l'appellation de « parc naturel urbain », cet espace d'environ 350 hectares se situe néanmoins dans un contexte périurbain marqué par une forte densité ainsi que par une activité agricole intensive et profitable⁽²⁴⁾.

Répondant aux attentes sociales en matière d'environnement et d'écologie, un des objectifs principaux qui sous-tend ce projet est d'incarner une représentation positive des zones humides, en sauvegardant la nature et en sensibilisant les générations futures à cet enjeu⁽²⁵⁾.

Dans cette optique, différentes infrastructures proposent aux visiteurs une série d'activités orientées vers la nature, parmi lesquelles des balades guidées, des ateliers pour les familles et pour les écoles, des expositions, des événements festifs mettant la nature à l'honneur, des centres de loisirs ainsi que des interventions scientifiques à but pédagogique⁽²⁶⁾.

Sa double vocation, environnementale et d'agriculture périurbaine, constitue dès lors un axe dont il convient de s'inspirer dans le cadre de la présente proposition d'ordonnance.

Il y a d'autant plus lieu de s'inspirer de parc de la Deûle que celui-ci a reçu le Grand Prix national du paysage (français) en 2006⁽²⁷⁾ ainsi que le Prix du paysage du Conseil de l'Europe en 2009⁽²⁸⁾.

Section III – Le Parc urbain national

(22) <https://www.lillemetropole.fr/votre-metropole/competences/developpement-durable/nature-et-environnement>

(23) <https://fresques.ina.fr/mel/fiche-media/Lillem00031/le-parc-de-la-deule>

(24) <https://books.openedition.org/psorbonne/30426?lang=fr>

(25) Idem.

(26) <https://enm.lillemetropole.fr/parcs/relais-nature-du-parc-de-la-deule#hours>

(27) https://www.actu-environnement.com/ae/news/prix_paysage_Deule_parc_2185.php4

(28) <https://enm.lillemetropole.fr/parcs/autour-de-la-deule>

Dit park in de voorstad, dat beheerd wordt door de dienst Natuurgebieden van de Europese metropool Rijsel⁽²²⁾, is gebaseerd op het idee van een natuur- en recreatiegebied dat de belangrijkste groene long van de metropool Rijsel moet vormen, waarbij de landbouwactiviteit behouden blijft en nieuwe relaties tussen de stad en het platteland worden ontwikkeld⁽²³⁾.

Hoewel het niet als « stedelijk natuurpark » kan worden aangemerkt, ligt dit gebied van ongeveer 350 hectare niettemin even buiten de stad in een context die gekenmerkt wordt door een hoge dichtheid en door intensieve en winstgevendende landbouwactiviteiten⁽²⁴⁾.

Inspelend op de maatschappelijke verwachtingen op het gebied van milieu en ecologie, is een van de belangrijkste doelstellingen van dit project de belichaming te zijn van een positieve voorstelling van de wetlands, waarbij de natuur wordt beschermd en de toekomstige generaties bewust worden gemaakt van deze kwestie⁽²⁵⁾.

Vanuit dat oogpunt bieden verschillende infrastructuren de bezoekers een scala aan natuurgerichte activiteiten, waaronder begeleide wandelingen, workshops voor gezinnen en scholen, tentoonstellingen, feestelijke natuurevenementen, recreatiecentra en wetenschappelijke educatieve activiteiten⁽²⁶⁾.

Het tweeledige doel ervan, milieu en landbouw in de voorstad, is dan ook een pijler waardoor dit voorstel van ordonnantie zich kan laten inspireren.

Er is des te meer reden om zich door het Parc de la Deûle te laten inspireren, daar het in 2006 de (Franse) Grand Prix national du paysage heeft ontvangen⁽²⁷⁾ en in 2009 de landschapsprijs van de Raad van Europa⁽²⁸⁾.

Afdeling III – Het Parc urbain national

(22) <https://www.lillemetropole.fr/votre-metropole/competences/developpement-durable/nature-et-environnement>

(23) <https://fresques.ina.fr/mel/fiche-media/Lillem00031/le-parc-de-la-deule>

(24) <https://books.openedition.org/psorbonne/30426?lang=fr>

(25) Idem.

(26) <https://enm.lillemetropole.fr/parcs/relais-nature-du-parc-de-la-deule#hours>

(27) https://www.actu-environnement.com/ae/news/prix_paysage_Deule_parc_2185.php4

(28) <https://enm.lillemetropole.fr/parcs/autour-de-la-deule>

de La Rouge à Toronto

Dans le même ordre d'idée, un exemple particulièrement inspirant est à puiser dans le Parc urbain national de La Rouge.

Situé dans la province de l'Ontario au Canada, au nord-est de la ville de Toronto, ce gigantesque espace couvre une superficie d'environ 7.900 hectares (soit 23 fois plus grand que le Central Park de New York), ce qui en fait le plus grand parc urbain d'Amérique du Nord⁽²⁹⁾.

L'historique de la création de ce parc⁽³⁰⁾ remonte à 1975, lorsqu'un groupe de citoyens, s'inquiétant des impacts environnementaux qu'un site d'enfouissement pourrait provoquer sur la vallée de la rivière Rouge, décident de créer une organisation visant à défendre le site.

Vers 1990, le Gouvernement de l'Ontario annonce le lancement de plans pour protéger la zone. Cela débouchera sur la publication, en 1994, du plan directeur du parc de la Rouge.

L'ouverture du parc au public a lieu en 1995. Celui-ci est alors géré par une alliance représentant le gouvernement ainsi que l'organisation de défense du site.

En 2011, le gouvernement fédéral de Stephen Harper, prenant conscience de l'intérêt d'importance nationale de cet espace naturel, annonce le projet de création d'un nouveau concept, à savoir le parc urbain national.

Quatre ans plus tard, le 15 mai 2015, la Loi sur le parc urbain national de la Rouge⁽³¹⁾ officialise la création du parc.

Toujours en transformation, le parc sera entièrement terminé lorsque seront conclus les derniers transferts fonciers gérés par plusieurs niveaux de gouvernement. Selon l'agence Parcs Canada, une fois que sa création sera achevée, il devrait compter parmi les parcs urbains les plus vastes et les mieux protégés de son genre sur la planète⁽³²⁾.

(29) <https://www.newswire.ca/fr/news-releases/le-parc-urbain-national-de-la-rouge-est-acheve-a-presque-95-ce-qui-en-fait-le-plus-grand-parc-urbain-en-amerique-du-nord-830019414.html>

(30) Voir le site web de l'Encyclopédie canadienne : <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(31) <https://laws-lois.justice.gc.ca/fra/lois/R-8.55/TexteComplet.html>

(32) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/info>

de La Rouge in Toronto

In dezelfde geest is een bijzonder inspirerend voorbeeld te vinden in het Parc urbain national de La Rouge.

Deze gigantische ruimte, gelegen in de provincie Ontario, Canada, ten noordoosten van de stad Toronto, heeft een oppervlakte van ongeveer 7.900 hectare (23 keer zo groot als het Central Park in New York), en is daarmee het grootste stedelijke park van Noord-Amerika⁽²⁹⁾.

De geschiedenis van de oprichting van dit park⁽³⁰⁾ gaat terug tot 1975, toen een groep burgers, bezorgd over de milieu-effecten die een stortplaats zou kunnen hebben op de vallei van de rivier de Rouge, besloot een organisatie op te richten om de plaats te verdedigen.

Rond 1990 kondigde de regering van Ontario de invoering van plannen aan om het gebied te beschermen. Dit leidde tot de publicatie van het richtplan van het Rouge-park in 1994.

In 1995 werd het park opengesteld voor het publiek. Het wordt dan beheerd door een alliantie die de regering vertegenwoordigt, alsook de verdedigingsorganisatie van de plaats.

In 2011 kondigt de federale regering van Stephen Harper, die het nationale belang van dit natuurgebied inzag, het project aan om een nieuw concept te creëren, namelijk het parc national urbain (nationale stadspark).

Vier jaar later, op 15 mei 2015, wordt de oprichting van het park geformaliseerd met de wet op het nationaal stadspark Rouge⁽³¹⁾.

Het park is nog in een transformatieproces en zal volledig voltooid zijn wanneer de laatste grondoverdrachten, die door verschillende regeringsniveaus worden beheerd, zijn voltooid. Volgens het agentschap Parcs Canada zou het, wanneer het voltooid is, een van de grootste en best beschermde stedelijke parken van zijn soort op de planeet zijn⁽³²⁾.

(29) <https://www.newswire.ca/fr/news-releases/le-parc-urbain-national-de-la-rouge-est-acheve-a-presque-95-ce-qui-en-fait-le-plus-grand-parc-urbain-en-amerique-du-nord-830019414.html>

(30) Zie de website van The Canadian Encyclopedia : <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(31) <https://laws-lois.justice.gc.ca/fra/lois/R-8.55/TexteComplet.html>

(32) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/info>

Au niveau de sa composition, le parc de La Rouge est formé d'une mosaïque de paysages naturels, culturels et agricoles qui renferment une importante biodiversité. Il englobe des espaces verts, des terres humides et des cours d'eau avec des développements urbains, dont des routes et des autoroutes⁽³³⁾.

Il s'agit d'une des dernières exploitations agricoles du grand Toronto et de la première zone fédérale protégée du Canada à préserver à la fois l'agriculture, en l'occurrence périurbaine, et le patrimoine naturel et culturel⁽³⁴⁾.

La gestion du parc national urbain de la Rouge, qui est donc une aire fédérale protégée, est assurée par Parcs Canada, l'agence gouvernementale canadienne chargée de protéger et de mettre en valeur le patrimoine culturel canadien pour les générations présentes et futures⁽³⁵⁾. Un plan directeur détaille la manière dont le parc doit être géré ainsi que les objectifs qui y sont poursuivis⁽³⁶⁾.

Différents projets de restauration sont menés par cette agence au sein du parc de la Rouge, avec l'aide des municipalités sur lesquelles le territoire du parc s'étend, de groupes environnementaux, d'agriculteurs locaux, d'écoles et d'autres acteurs. Ces projets concernent notamment la restauration de zones humides, la plantation de végétation indigène ainsi que la réintroduction de certaines espèces animales⁽³⁷⁾.

De très nombreuses activités culturelles et de divertissement sont organisées ou praticables au sein du parc, parmi lesquelles des activités ludiques pour enfants, des promenades guidées, des visites de productions agricoles, des projets de science citoyenne, l'observation d'oiseaux, le vélo, la randonnée, le camping, la pêche ou la baignade⁽³⁸⁾.

Le parc national urbain de la Rouge constitue un modèle de gestion d'un espace naturel en milieu périurbain particulièrement exemplaire, dont il convient de s'inspirer sur plusieurs plans pour la définition du statut de « parc naturel urbain » tel que proposé par la présente proposition d'ordonnance.

(33) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(34) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/culture>

(35) <https://www.pc.gc.ca/fr/agence-agency/mandat-mandate>

(36) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/info/gestion-management/gestion-management-2019>

(37) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(38) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/activ/calendrier-2020-calendar>

Qua samenstelling is het Parc de la Rouge een mozaïek van natuurlijke, culturele en landbouwlandschappen die een grote biodiversiteit herbergen. Het omvat groene ruimten, wetlands en waterlopen met stedelijke ontwikkelingen, waaronder wegen en snelwegen⁽³³⁾.

Het is een van de laatste overgebleven landbouwbedrijven in groot-Toronto en het eerste federale beschermd gebied in Canada dat zowel de landbouw, in dit geval in de voorstad, als het natuurlijk en cultureel erfgoed beschermt⁽³⁴⁾.

Als federaal beschermd gebied wordt het Parc national urbain de la Rouge beheerd door Parcs Canada, het Canadese overheidsagentschap dat belast is met de bescherming en het tot zijn recht laten komen van het Canadese culturele erfgoed voor de huidige en toekomstige generaties⁽³⁵⁾. In een richtplan wordt gedetailleerd aangegeven hoe het park beheerd moet worden en welke doelstellingen er worden nagestreefd⁽³⁶⁾.

In het Rouge-park worden door dit agentschap verschillende restauratieprojecten uitgevoerd, met de hulp van de gemeenten waarover het park zich uitstrekt, milieugroepen, plaatselijke boeren, scholen en andere actoren. Deze projecten omvatten met name het herstel van wetlands, de aanplanting van inheemse vegetatie en de herintroductie van bepaalde diersoorten⁽³⁷⁾.

In het park worden allerlei culturele en recreatieve activiteiten georganiseerd of aangeboden, zoals ludieke activiteiten voor kinderen, geleide wandelingen, boerderijbezoeken, burgerwetenschapsprojecten, vogelspotten, fietsen, wandelen, kamperen, vissen of zwemmen⁽³⁸⁾.

Het nationaal stadspark Rouge is een bijzonder goed model voor het beheer van een natuurgebied in een voorstedelijke omgeving, dat op meerdere vlakken als model kan dienen voor de definitie van het statuut van « stedelijk natuurpark » zoals in dit voorstel van ordonnantie wordt voorgesteld.

(33) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(34) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/culture>

(35) <https://www.pc.gc.ca/fr/agence-agency/mandat-mandate>

(36) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/info/gestion-management/gestion-management-2019>

(37) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

(38) <https://www.pc.gc.ca/fr/pn-np/on/rouge/activ/calendrier-2020-calendar>

Contrairement aux parcs naturels français, il lui a en effet été octroyé un véritable statut de protection actif, qui comporte une série d'effets juridiques contraignants et adaptés au contexte global du site.

En ce sens, il s'agit d'un objectif partagé avec la présente proposition d'ordonnance.

Il a également été décidé de créer une loi fédérale canadienne spécifiquement dédiée pour le parc urbain de la Rouge, afin d'assurer la protection environnementale la plus rigoureuse possible.

Ce procédé devrait inciter le législateur ordonnantier régional à ne pas se montrer réticent pour l'adoption d'une ordonnance qui ne pourrait, le cas échéant, trouver à s'appliquer qu'à un seul cas particulier.

Enfin, le parc de la Rouge est actuellement le seul parc du Canada dans lequel la protection de l'agriculture constitue un élément central de la vision définie pour la gestion du parc. L'agence Parcs Canada travaille ainsi avec différents agriculteurs locaux afin de les aider à adopter des techniques agricoles bénéfiques à la fois pour l'agriculture et pour la faune⁽³⁹⁾.

Cette vision à travers laquelle l'agriculture prend une place centrale dans la gestion du site devrait également être transposable au statut de parc naturel urbain tel qu'identifié dans la présente proposition.

CHAPITRE III L'opportunité d'octroyer le statut au territoire de Neerpede

Le statut protectionnel de « parc naturel urbain » pourrait trouver un terrain d'application concret et particulièrement adapté au sein du territoire de Neerpede, situé à l'ouest de la Région, dans la commune d'Anderlecht.

Section I^e – Description du site de Neerpede

Le site de Neerpede, qui ne dispose actuellement pas de délimitations officielles, constitue en effet le dernier grand espace rural (plus de 300 hectares) en Région de Bruxelles-Capitale.

Il borde le territoire du Pajottenland, une région agricole très fertile et vallonnée, entre les rivières de la Senne et de

(39) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

In tegenstelling tot de Franse natuurparken heeft het een echt en actief beschermingsstatuut gekregen, dat een reeks bindende rechtsgevolgen omvat die aan de algemene context van het gebied zijn aangepast.

In die zin is het een doelstelling die met dit voorstel van ordonnantie wordt gedeeld.

Ook werd besloten speciaal voor het stadspark Rouge een Canadese federale wet in het leven te roepen om een zo streng mogelijke milieubescherming te waarborgen.

Dit proces zou de gewestelijke ordonnantiegever ertoe moeten aanzetten niet terughoudend te zijn tegenover het aannemen van een ordonnantie die, eventueel, slechts op één bepaald geval zou kunnen worden toegepast.

Tenslotte is het Parc de la Rouge momenteel het enige park in Canada waar de bescherming van de landbouw een centraal element is van de beheersvisie van het park. Zo werkt het agentschap Parcs Canada samen met verschillende plaatselijke boeren om hen te helpen landbouwtechnieken toe te passen die zowel de landbouw als de fauna ten goede komen⁽³⁹⁾.

Deze visie, waarin de landbouw een centrale plaats inneemt in het beheer van het gebied, zou ook moeten kunnen worden omgezet in het statuut van stedelijk natuurpark zoals dat in het onderhavige voorstel wordt aangegeven.

HOOFDSTUK III De mogelijkheid om het statuut te verlenen aan het grondgebied van Neerpede

Het beschermingsstatuut van « stedelijk natuurpark » zou een concreet en bijzonder geschikt toepassingsgebied kunnen vinden op het grondgebied van Neerpede, gelegen in het westen van het Gewest, in de gemeente Anderlecht.

Afdeling I – Beschrijving van het gebied van Neerpede

Het gebied van Neerpede, dat momenteel geen officiële grenzen heeft, is in feite het laatste grote landelijke gebied (meer dan 300 hectare) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het grenst aan het grondgebied van het Pajottenland, een zeer vruchtbare en heuvelachtige landbouwstreek

(39) <https://thecanadianencyclopedia.ca/fr/article/parc-urbain-national-de-la-rouge>

la Dendre, dont le caractère bucolique a inspiré plusieurs peintures de Pieter Bruegel l'Ancien au XVIe siècle⁽⁴⁰⁾.

Neerpede est caractérisé par un relief marqué, façonné par les cours d'eau qui s'écoulent d'est en ouest, par des fonds de vallée, par une végétation plus dense et spécifique du milieu humide, par des crêtes qui offrent un paysage ouvert particulièrement remarquable et permettant aux visiteurs de disposer de larges vues sur les prairies et les cultures environnantes.

Il dispose d'un sol argileux peu infiltrant qui permet une protection des nappes d'eau souterraines.

Il constitue une zone ornithologique extraordinaire en Région bruxelloise, dans laquelle se retrouvent certaines espèces animales qui ont presque disparu ailleurs, parmi lesquelles la chouette chevêche, le hibou des marais, le martin-pêcheur, le lérot ou encore de nombreuses espèces de libellules ou de papillons.

Le site est également marqué par la présence, toujours vivace, des maraîchers et des agriculteurs.

Leur présence s'inscrit dans la continuité d'une longue tradition agricole, qui s'est étalée pendant plusieurs siècles. Jusque dans les années 1980, des centaines de maraîchers habitant Bruxelles, qu'on surnommait alors les « boerkozen », avaient de petites productions dans la zone⁽⁴¹⁾. S'ils ont progressivement disparu avec l'arrivée du marché matinal Mabru, cette tradition est désormais en train de se réimplanter à Neerpede.

À l'initiative des autorités communales d'Anderlecht qui, dès 2008, ont souhaité insuffler une nouvelle dynamique agricole à Neerpede, différentes petites implantations ont progressivement vu le jour, notamment dans le cadre du projet BoerenBruxselpaysans, tels que l'espace test « Graines de paysans » ou les nouvelles fermes RadisKale et Smala Farming⁽⁴²⁾.

Contrairement à la très grande majorité du territoire régional bruxellois, l'espace disponible et les terrains fertiles de Neerpede permettent d'entrevoir le développement d'autres infrastructures agricoles, qui pourraient jouer un rôle croissant dans la politique de transition vers des systèmes alimentaires durables et locaux, telle que souhaitée par les autorités régionales.

(40) <https://www.visitflanders.com/fr/a-voir-et-a-faire/evenements/bruegels-eye-reconstructing-the-landscape-379337.jsp>

(41) <https://plus.lesoir.be/310244/article/2020-06-29/les-balades-dete-du-soir-la-campagne-Bruxelles-avec-le-vogelenzang-et-neerpede>

(42) <https://www.boerenbruxselpaysans.be/actualite/installation-le-retour-des-boerkozen-a-neerpede/>

tussen de rivieren de Zenne en de Dender, waarvan het idyllische karakter in de 16de eeuw verschillende schilderijen van Pieter Bruegel de Oude inspireerde⁽⁴⁰⁾.

Neerpede wordt gekenmerkt door een duidelijk reliëf, gevormd door de waterlopen die van oost naar west stromen, door valleien, door een dichtere begroeiing die eigen is aan de vochtige omgeving, door heuvelruggen die een bijzonder opmerkelijk open landschap bieden en de bezoeker weidse uitzichten op de omliggende weiden en bouwlanden gunnen.

Het heeft een kleigrond met weinig infiltratie, die de grondwaterlagen beschermt.

Het is een buitengewoon ornithologisch gebied in het Brussels Gewest, waar enkele diersoorten te vinden zijn die elders bijna verdwenen zijn, zoals de steenuil, de velduil, de ijsvogel, de eikelmuis en vele soorten libellen en vlinders.

Het gebied wordt ook gekenmerkt door de altijd levendige aanwezigheid van tuin- en landbouwers.

Hun aanwezigheid is de voortzetting van een lange landbouwtraditie, die verschillende eeuwen heeft geduurd. Tot in de jaren 1980 hadden honderden in Brussel wonende tuinbouwers, « boerkozen » genoemd, kleinschalige producties in het gebied⁽⁴¹⁾. Hoewel ze geleidelijk zijn verdwenen met de komst van de vroegmarkt Mabru, vestigt deze traditie zich nu opnieuw in Neerpede.

Op initiatief van het gemeentebestuur van Anderlecht, dat sinds 2008 een nieuwe landbouwdynamiek aan Neerpede wil geven, zijn er geleidelijk aan verschillende kleine vestigingen ontstaan, met name in het kader van het project BoerenBruxselpaysans, zoals de testruimte « Graines de paysans » of de nieuwe boerderijen RadisKale en Smala Farming⁽⁴²⁾.

In tegenstelling tot het overgrote deel van het grondgebied van het Brussels Gewest maken de beschikbare ruimte en de vruchtbare grond in Neerpede de ontwikkeling mogelijk van andere landbouwinfrastructuren, die een steeds grotere rol zouden kunnen spelen in het beleid van overgang naar duurzame en lokale voedselsystemen, zoals de gewestelijke autoriteiten wensen.

(40) <https://www.visitflanders.com/nl/wat-te-doen/evenementen/bruegels-eye-reconstructing-the-landscape-379337.jsp>

(41) <https://plus.lesoir.be/310244/article/2020-06-29/les-balades-dete-du-soir-la-campagne-Bruxelles-avec-le-vogelenzang-et-neerpede>

(42) <https://www.boerenbruxselpaysans.be/nieuws/de-terugkeer-van-de-boerkozen-in-neerpede/>

C'est donc la combinaison du caractère particulièrement homogène du site, la richesse de son patrimoine biologique, paysager et culturel ainsi que la présence de plusieurs parcelles agricoles qui en font véritablement un lieu unique à l'échelle régionale.

Section II – Les menaces qui pèsent sur le site

Or, Neerpede demeure menacé par l'urbanisation croissante qui a lieu en Région bruxelloise de manière générale, et dans les alentours du site en particulier.

Au cours du temps, le développement urbain a fait reculer les terrains agricoles, il a diminué la diversité des cours d'eau et des zones humides, a transformé la structure paysagère historique de certaines vallées et a fait disparaître certains éléments boisés qui contribuaient à la richesse écologique du lieu.

Dans les années 1980, la construction du Ring a créé une barrière imperméable qui a eu un impact négatif sur les habitats naturels.

Aujourd'hui, les alentours du site constituent une importante zone de développement territorial, qui comprend des projets de lotissement, différents chantiers autour de l'hôpital Erasme ainsi que dans le zoning industriel au sud du site.

Dans ce contexte, il convient d'octroyer à Neerpede un statut permettant de protéger durablement le site tout en lui permettant de développer de manière optimale les différentes fonctions qu'il recèle.

Section III – Le Plan Opérationnel Neerpede (PON)

Un plan opérationnel visant à fédérer un ensemble d'acteurs autour d'une vision commune pour Neerpede, à augmenter l'attractivité du site et à y déployer une série de mesures d'action, piloté par l'administration de Bruxelles Environnement en collaboration avec la commune d'Anderlecht, est actuellement en cours d'adoption : il s'agit du « Plan Opérationnel Neerpede » (PON), dont l'étude s'est clôturée le 24 septembre 2020.

Le projet actuellement à l'étude s'inscrit dans la continuité du Plan Directeur Interrégional (PDI) pour Neerpede - Vlezenbeek - Sint Anna-Pede⁽⁴³⁾ – finalisé

(43) <https://environnement.brussels/thematiques/espaces-verts-et-biodiversite/action-de-la-region/plan-directeur-pour-la-zone>

Het is dus de combinatie van het bijzonder homogene karakter van het gebied, de rijkdom van zijn biologisch, landschappelijk en cultureel erfgoed en de aanwezigheid van verschillende landbouwpercelen die het echt uniek maken op gewestelijke schaal.

Afdeling II – Bedreigingen voor het gebied

Neerpede wordt echter nog steeds bedreigd door de toenemende verstedelijking die in het Brussels Gewest in het algemeen, en in de omgeving van het gebied in het bijzonder, plaatsvindt.

In de loop van de tijd heeft de stedelijke ontwikkeling geleid tot de terugtrekking van de landbouwgronden, de vermindering van de diversiteit van de waterlopen en wetlands, de transformatie van de historische landschapsstructuur van sommige valleien, en het verlies van sommige beboste elementen die bijdroegen tot de ecologische rijkdom van het gebied.

In de jaren 1980 is door de aanleg van de Ring een ondoordringbare barrière ontstaan die een negatief effect had op de natuurlijke habitats.

Vandaag de dag is de omgeving van het terrein een belangrijk gebied van territoriale ontwikkeling, met verkavelingsprojecten, verschillende bouwplaatsen rond het Erasmusziekenhuis en in de industriezone ten zuiden van het terrein.

In deze context moet Neerpede een statuut krijgen waardoor het op lange termijn beschermd kan worden en tegelijkertijd zijn verschillende functies optimaal kan ontwikkelen.

Afdeling III – Het Operationeel Plan Neerpede (OPN)

Een operationeel plan dat erop gericht is een groep actoren te verenigen rond een gemeenschappelijke visie voor Neerpede, de aantrekkelijkheid van het gebied te verhogen en er een reeks actiemaatregelen uit te voeren, onder leiding van Leefmilieu Brussel in samenwerking met de gemeente Anderlecht, wordt momenteel aangenomen : dit is het « Operationeel Plan Neerpede » (OPN), waarvan de studie op 24 september 2020 werd afgesloten.

Het project dat momenteel bestudeerd wordt, is een voortzetting van het intergewestelijk richtplan voor Neerpede - Vlezenbeek - Sint Anna Pede⁽⁴³⁾ – dat in 2015

(43) <https://leefmilieu.brussels/themas/groene-ruimten-en-biodiversiteit/acties-van-het-gewest/intergewestelijk-richtplan-neerpede-st>

en 2015 et fruit d'une collaboration entre Bruxelles Environnement et la Vlaamse Landmaatschappij (VLM) – et vise à élaborer certains de ses plans d'action pour ce qui concerne la partie bruxelloise de Neerpede.

Le PON comprend différentes dimensions, qui incluent :

- un diagnostic complet de la zone ;
- un plan paysager ;
- un inventaire détaillé des différentes typologies ;
- un inventaire des études à mobiliser pour la protection du site ;
- différentes propositions pour différentes parties du site, à savoir :
 - la vallée du Broekbeek ;
 - le parc de Neerpede ;
 - la Drève olympique ;
 - la zone agricole située le long du Neerpedebeek (cours d'eau) et du vallon du Koevijver, en amont du parc des étangs ;
- une évaluation des outils réglementaires, stratégiques et incitatifs qui pourraient être activés dans la zone ;
- une charte paysagère, devant servir de base pour les aménagements à réaliser ainsi que de guide à promouvoir auprès des habitants et usagers de la zone.

Le PON poursuit plusieurs objectifs principaux, parmi lesquels :

- pérenniser et mettre en valeur les espaces verts afin de créer un parc récréatif d'envergure régionale ;
- renforcer la biodiversité ;
- encourager les initiatives d'agriculture locale orientées vers la ville ;
- intégrer une gestion durable des eaux.

Section IV – L'insuffisance des outils de protection actuels

Si le projet de PON se veut ambitieux et s'il présente de nombreux aspects aptes à valoriser les caractéristiques biologiques, paysagères et culturelles de Neerpede, il ne résout pas pour autant la question de la protection pérenne du site dans sa globalité.

verd afgerond en het resultaat is van een samenwerking tussen Leefmilieu Brussel en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) – en heeft tot doel enkele van de actieplannen ervan uit te werken met betrekking tot het Brusselse deel van Neerpede.

Het OPN omvat verschillende dimensies, waaronder :

- een volledige diagnose van het gebied ;
- een landschapsplan ;
- een gedetailleerde inventaris van de verschillende typologieën ;
- een inventaris van de studies die moeten worden uitgevoerd voor de bescherming van het gebied ;
- verschillende voorstellen voor verschillende delen van het gebied, namelijk :
 - de Broekbeekvallei ;
 - het park van Neerpede ;
 - de Olympische dreef ;
 - het landbouwgebied langs de Neerpedebeek (waterloop) en het Koevijverdal, stroomopwaarts van het vijverpark ;
- een evaluatie van de regelgevings-, beleids- en stimuleringsinstrumenten die in het gebied geactiveerd kunnen worden ;
- een landschapshandvest, dat als basis moet dienen voor de uit te voeren ontwikkelingen, en tevens als gids die onder de aandacht van de bewoners en gebruikers van het gebied moet worden gebracht.

Het OPN heeft verschillende hoofddoelstellingen, waaronder :

- de groene ruimten bestendigen en tot hun recht laten komen om een recreatiepark van gewestelijke omvang te creëren ;
- de biodiversiteit versterken ;
- lokale op de stad gerichte landbouwinitiatieven aanmoedigen ;
- een duurzaam waterbeheer integreren.

Afdeling IV – De ontoereikendheid van de huidige beschermingsinstrumenten

Hoewel het ontwerp van het OPN ambitieus is en veel aspecten heeft die de biologische, landschappelijke en culturele kenmerken van Neerpede ten goede kunnen komen, biedt het geen oplossing voor de duurzame bescherming van het gebied in zijn geheel.

Les projets prévus par le PON doivent en effet se déployer dans une longue temporalité et leur réalisation sera conditionnée à la disponibilité des ressources humaines et financières, ainsi qu'à la volonté politique et associative des nombreux acteurs qui seront mobilisés.

Dans ce contexte, le PON ne peut donc pas être considéré comme un instrument permettant de limiter l'emprise que pourraient prochainement avoir certains projets privés ou publics sur la préservation du site.

En outre, le PON n'envisage pas réellement de mécanisme associant les riverains et les différents acteurs de terrain dans la gestion de Neerpede. Dans ce plan, la notion de charte paysagère fait référence à un socle commun qui lie les aménagements de Neerpede autour d'un guide pratique à destination des acteurs de terrain.

Si ce concept est certes intéressant, il ne s'agit pas d'un mécanisme de concertation abouti avec la population et les associations, visant à fédérer l'ensemble des acteurs intéressés autour d'une vision commune du territoire. Or, la volonté de faire participer la population à la gestion du site de Neerpede est une dimension fondamentale de la présente ordonnance.

Actuellement, seules quelques zones restreintes au sein de Neerpede bénéficient d'un statut de protection de la nature actif: il s'agit des sites de la Roselière⁽⁴⁴⁾, du Koevijverdal⁽⁴⁵⁾ et du Vogelzangbeek⁽⁴⁶⁾ qui ont été agréés comme réserves naturelles. Certains de ces espaces sont par ailleurs classés comme sites en vertu de la législation relative à la protection du patrimoine⁽⁴⁷⁾.

Le PON envisage l'extension des zones de protection et des réserves naturelles existantes, ainsi que la création de nouvelles réserves, dans l'objectif de préserver la qualité de certains biotopes et de certains éléments paysagers.

La présence de différents éléments tels que les terrains agricoles ou certains caractères privatifs sont cependant difficilement compatibles avec le statut de réserve naturelle. Ce statut nécessite également la preuve qu'une biodiversité importante est menacée sur l'ensemble du périmètre.

(44) Arrêté du 17 janvier 2019 désignant une partie de la Roselière de Neerpede comme réserve naturelle agréée

(45) Arrêté du 17 janvier 2019 désignant une partie du Koevijverdal comme réserve naturelle agréée

(46) Arrêté du 14 mai 2009 octroyant au site du Vogelzangbeek le statut de réserve naturelle agréée

(47) Voir l'exemple du Vogelzang, classé comme site semi-naturel depuis 2009 (voir arrêté de classement).

De in het OPN voorziene projecten moeten over een lange periode worden uitgevoerd en de uitvoering ervan zal afhangen van de beschikbaarheid van menselijke en financiële middelen, alsook van de politieke en associatieve wil van de vele actoren die zullen worden ingezet.

In dit verband kan het OPN dus niet worden beschouwd als een instrument om de gevolgen te beperken die bepaalde particuliere of openbare projecten in de toekomst zouden kunnen hebben voor het behoud van het gebied.

Bovendien voorziet het OPN niet echt in een mechanisme om de omwonenden en de verschillende actoren op het terrein bij het beheer van Neerpede te betrekken. In dit plan verwijst het begrip landschapshandvest naar een gemeenschappelijke basis die de ontwikkelingen van Neerpede verbindt rond een praktische gids voor de actoren op het terrein.

Dit concept is zeker interessant, maar het is geen mechanisme voor geslaagd overleg met de bevolking en de verenigingen, dat erop gericht is alle belanghebbende partijen te verenigen rond een gemeenschappelijke visie op het grondgebied. De wens om de bevolking te betrekken bij het beheer van het gebied van Neerpede is echter een fundamentele dimensie van deze ordonnantie.

Momenteel hebben slechts enkele kleine gebieden binnen Neerpede een actief natuurbeschermingsstatuut: dat zijn de site van het Rietveld⁽⁴⁴⁾, het Koevijverdal⁽⁴⁵⁾ en de Vogelzangbeek⁽⁴⁶⁾, die als natuurreservaten werden erkend. Sommige van deze gebieden zijn overigens beschermd als landschappen in het kader van de wetgeving inzake de bescherming van het erfgoed⁽⁴⁷⁾.

Het OPN voorziet in de uitbreiding van de bestaande beschermingszones en natuurreservaten, en in de aanleg van nieuwe reservaten, met als doel de kwaliteit van bepaalde biotopen en landschapselementen in stand te houden.

De aanwezigheid van verschillende elementen, zoals landbouwgronden of bepaalde private kenmerken, is echter moeilijk verenigbaar met het statuut van natuurreservaat. Tevens moet voor dit statuut worden aangetoond dat een belangrijke biodiversiteit wordt bedreigd over het hele gebied.

(44) Besluit van 17 januari 2019 aanwijzing als erkend natuurreservaat van een gedeelte van het Rietveld te Neerpede, Anderlecht

(45) Besluit van 17 januari 2019 aanwijzing als erkend natuurreservaat van een deel van het Koevijverdal te Anderlecht

(46) Besluit van 14 mei 2009 tot toekenning van het statuut van erkend natuurreservaat aan het gebied Vogelzangbeek

(47) Zie het voorbeeld van Vogelzang, dat sinds 2009 als seminatuurlijk landschap wordt beschermd (zie beschermingsbesluit).

Pour ces différentes raisons, le statut de réserve naturelle ne pourrait pas être octroyé à l'intégralité du site de Neerpede.

Pour les raisons évoquées supra (voir section II du chapitre Ier), la désignation du classement comme site de l'ensemble du périmètre est également inenvisageable.

Le statut de zone Natura 2000 requiert quant à lui la présence de certains types d'habitats et d'espèces, figurant en annexe des directives européennes « habitats » et « oiseaux », qui ne sont pas présents dans la zone. Il ne peut donc pas non plus être appliqué au site.

Le concept de biotope urbain⁽⁴⁸⁾, s'il présente bien une opportunité pour le Gouvernement afin d'adopter des arrêtés particuliers de protection et des mesures d'encouragement pour le maintien, la gestion et le développement de certains éléments du paysage de Neerpede, ne recouvre pour autant pas l'ensemble des aspects ruraux, agricoles et économiques qu'il convient de préserver au sein d'un statut de protection globale.

À cet égard, il y a lieu de noter qu'un arrêté du Gouvernement, qui précisera la liste des biotopes de Neerpede qui sont concernés par cet outil, est actuellement en cours de préparation.

Quant aux outils de planification tels que le PRAS ou le PPAS, outre qu'ils sont limités à une protection passive du site qui n'implique pas d'obligation de gestion, les enseignements du passé ne témoignent pas d'un cadre de sauvegarde adéquat pour Neerpede : une modification antérieure du PRAS a déjà engendré une modification des PPAS – par abrogation implicite – en permettant la création de grands lotissements dans la zone, ce qui a donc eu pour effet de diminuer la protection des espaces naturels.

Enfin, en ce qui concerne l'usage du Plan d'aménagement directeur (PAD), il a également été évoqué supra (voir section II du chapitre Ier) les raisons pour lesquelles cet outil n'était pas approprié aux sites ruraux tels que visés dans la présente ordonnance, et par extension, au site de Neerpede.

Eu égard aux insuffisances des différents statuts de protection prévus par l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature et des outils réglementaires et/ou stratégiques du CoBAT, et à leur inadéquation aux enjeux multidimensionnels que recouvrent l'entièreté du

Om deze verschillende redenen zou het statuut van natuurreservaat niet aan het hele gebied van Neerpede kunnen worden toegekend.

Om de hierboven uiteengezette redenen (zie afdeling II van hoofdstuk I) is het ook ondenkbaar om het hele gebied als beschermd landschap aan te wijzen.

Het statuut van Natura 2000-gebied vereist van zijn kant de aanwezigheid van bepaalde soorten habitats en soorten, die als bijlage bij de Europese « habitat »- en « vogel »-richtlijnen zijn opgenomen, en die niet in het gebied aanwezig zijn. Dat kan dus ook niet op het gebied worden toegepast.

Het concept van stadsbiotoop⁽⁴⁸⁾ biedt de regering weliswaar de mogelijkheid om bijzondere beschermingsbesluiten en stimuleringsmaatregelen aan te nemen voor de instandhouding, het beheer en de ontwikkeling van bepaalde elementen van het landschap van Neerpede, maar het omvat niet alle landelijke, agrarische en economische aspecten die in het kader van een alomvattend beschermingsstatuut behouden moeten blijven.

In dit verband zij erop gewezen dat momenteel een regeringsbesluit in voorbereiding is, waarin de lijst van biotopen van Neerpede die onder dit instrument vallen, zal worden gespecificeerd.

Wat de planningsinstrumenten zoals het GBP of het BBP betreft, afgezien van het feit dat deze beperkt zijn tot een passieve bescherming van het gebied, die geen beheersverplichting inhoudt, getuigen de lessen uit het verleden niet van een adequaat beschermingskader voor Neerpede : een eerdere wijziging van het GBP heeft reeds geleid tot een wijziging van het BBP - door impliciete opheffing - waarbij de aanleg van grote verkavelingen in het gebied werd toegestaan, wat dus tot gevolg heeft gehad dat de bescherming van de natuurgebieden is verminderd.

Wat tenslotte het gebruik van het richtplan van aanleg (RPA) betreft, zijn de redenen waarom dit instrument niet geschikt was voor de in deze ordonnantie bedoelde landelijke gebieden, en bij uitbreiding voor het gebied van Neerpede, eveneens hierboven besproken (zie afdeling II van hoofdstuk I).

Gelet op de tekortkomingen van de verschillende beschermingsstatuten voorzien in de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud en de regelgevende en/of strategische instrumenten van het BWRO, en gelet op hun ontoereikendheid voor de multidimensionale kwesties die

(48) Prévû par l'article 66 de l'ordonnance relative à la conservation de la nature

(48) Bepaald in artikel 66 van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud

site, l'octroi du statut de « parc naturel urbain », tel que décrit dans la présente proposition d'ordonnance, apparaît singulièrement approprié.

Section V – La complémentarité du statut avec les outils existants

S'inscrivant de manière cohérente avec les différents objectifs prévus par le PON, le statut de « parc naturel urbain » constituerait un outil apte à réaliser plusieurs objectifs du plan, et singulièrement les objectifs contenus dans la partie du plan relative aux différentes propositions d'intervention.

Il serait apte à conférer au site un cadre de protection qu'aucun autre outil juridique ou réglementaire existant n'est susceptible de lui procurer sans figer la zone dans son état actuel.

L'octroi du statut au territoire de Neerpede n'entre aucunement en contradiction avec les réserves naturelles existantes, ni même avec la possibilité de créer de nouvelles réserves ou d'autres statuts de protection plus contraignants sur des parcelles du territoire plus circonscrites. Le statut de « parc naturel urbain » est au contraire complémentaire avec les autres instruments de protection et a pour vocation d'englober l'ensemble des territoires, disposant ou non d'un statut de protection, dans un périmètre plus large.

Il s'inscrit également dans les objectifs du Plan Communal de Développement de la commune d'Anderlecht⁽⁴⁹⁾, adopté en 2013. Ce plan a spécifié la nécessité de mettre en valeur cet espace unique en Région bruxelloise, en le considérant comme un pôle rural régional et en le dotant d'une protection par l'intermédiaire d'une législation appropriée.

Dans cette optique, le statut de « parc naturel urbain » permettrait de conférer à l'ensemble du territoire de Neerpede une garantie de sauvegarde pérenne contre la menace que représente l'urbanisation, tout en créant une dynamique de transformation qui ferait cohabiter sur ce même espace la préservation de ses qualités biologiques et paysagères exceptionnelles en milieu urbain avec une diversité d'usages : ses pratiques agricoles, ses pratiques récréatives, son potentiel d'économie durable et sa vocation culturelle, touristique et pédagogique.

Enfin, la notion de charte paysagère, telle que décrite dans la présente ordonnance, permettrait l'émergence d'un nouveau modèle de gestion des territoires ruraux, dans lequel la notion de participation citoyenne trouverait une application particulièrement concrète et au travers duquel

het hele gebied bestrijken, lijkt de toekenning van het statuut van « stedelijk natuurpark », zoals beschreven in dit voorstel van ordonnantie, bijzonder gepast.

Afdeling V – De complementariteit van het statuut met de bestaande instrumenten

Aangezien het op coherente wijze aansluit bij de verschillende doelstellingen van het OPN, zou het statuut van « stedelijk natuurpark » een geschikt instrument zijn om verschillende doelstellingen van het plan te verwezenlijken, en in het bijzonder de doelstellingen die vervat zijn in het deel van het plan dat betrekking heeft op de verschillende interventievoorstellen.

Het zou het gebied een beschermingskader kunnen bieden dat waarschijnlijk geen enkel ander bestaand juridisch of regelgevend instrument kan bieden zonder het gebied in zijn huidige staat te bevriezen.

De toekenning van het statuut aan het gebied Neerpede is geenszins in strijd met de bestaande natuurreservaten, en zelfs niet met de mogelijkheid om nieuwe reservaten of andere strengere beschermingsstatuten te creëren voor beperktere delen van het gebied. Integendeel, het statuut van « stedelijk natuurpark » is een aanvulling op de andere beschermingsinstrumenten en is bedoeld om alle gebieden, ongeacht of ze al dan niet een beschermingsstatuut hebben, binnen een ruimere perimeter te omvatten.

Het ligt ook in de lijn van de doelstellingen van het Gemeentelijk Ontwikkelingsplan van de gemeente Anderlecht⁽⁴⁹⁾, dat in 2013 werd aangenomen. In dit plan wordt aangegeven dat deze unieke ruimte in het Brussels Gewest naar waarde moet worden geschat door haar als een gewestelijke landelijke pool te beschouwen en door haar via passende wetgeving te beschermen.

Vanuit dit oogpunt zou het statuut van « stedelijk natuurpark » het mogelijk maken het hele grondgebied van Neerpede duurzaam te beschermen tegen de dreiging van verstedelijking, en tegelijk een dynamiek van transformatie op gang te brengen waardoor het behoud van zijn uitzonderlijke biologische en landschappelijke kwaliteiten in een stedelijke omgeving zou samengaan met een verscheidenheid van gebruiken : zijn landbouwpraktijken, zijn recreatiepraktijken, zijn potentieel voor een duurzame economie en zijn culturele, toeristische en educatieve bestemming.

Tenslotte zou het begrip landschapshandvest, zoals in deze ordonnantie beschreven, het mogelijk maken een nieuw model voor het beheer van plattelandsgebieden te ontwikkelen, waarin het begrip burgerparticipatie een bijzonder concrete toepassing zou vinden en waardoor het

(49) <https://www.anderlecht.be/fr/plan-communal-de-developpement-pcd>

(49) <https://www.anderlecht.be/nl/gemeentelijk-ontwikkelingsplan-gemop>

le partenariat et l'interdépendance des différents acteurs impliqués permettrait de réconcilier les différents usages du site.

En réinventant la vitalité de son territoire tout en développant une culture de la nature au profit de différents usages durables, Neerpede pourrait alors incarner un modèle d'écodéveloppement moderne et devenir le premier pôle territorial alliant intelligemment écologie et développement durable en Région de Bruxelles-Capitale.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article n'appelle pas de commentaire particulier. Il correspond à une condition de forme substantielle imposée par l'article 8, alinéa 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises.

Article 2

Les § 1er, 3, 4 et 5 de cet article visent à intégrer le statut de parc naturel urbain dans les définitions des notions de « réseau écologique bruxellois », « commune concernée », « propriétaire concerné » et d'« occupant concerné ».

Le § 2 de cet article vise à introduire au sein de l'ordonnance la définition du parc naturel urbain. Ainsi, tout territoire à dominante rurale et présentant un intérêt biologique et paysager remarquable, tout en étant également porteur d'activités durables d'ordre économique, agricole, culturel et social est susceptible d'être protégé en vue de conserver l'équilibre fragile entre protection écologique et développement économique.

Article 3

Cet article vise à intégrer le statut de parc naturel urbain dans les sites dignes de protection que le Gouvernement peut désigner.

Article 4

Cet article vise à intégrer le statut de parc naturel urbain dans les sites devant bénéficier d'un régime de gestion conforme au statut de site Natura 2000.

Article 5

Cet article vise à appliquer aux parcs naturels urbains la disposition qui permet de mieux intégrer les exigences de conservation des espèces et des zones protégées dans la

partnerschap en de onderlinge afhankelijkheid van de verschillende betrokken actoren het mogelijk zouden maken de verschillende gebruiken van het gebied met elkaar in overeenstemming te brengen.

Door de vitaliteit van zijn grondgebied opnieuw uit te vinden en tegelijk een natuurscultuur te ontwikkelen ten dienste van verschillende duurzame gebruiken, zou Neerpede dan een model van moderne eco-ontwikkeling kunnen belichamen en de eerste territoriale pool kunnen worden die ecologie en duurzame ontwikkeling op intelligente wijze combineert in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar. Het beantwoordt aan een substantiële vormvereiste, opgelegd door artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen.

Artikel 2

§ 1, 3, 4 en 5 van dit artikel hebben tot doel het statuut van stedelijk natuurpark op te nemen in de definities van de begrippen « Brussels ecologisch netwerk », « betrokken gemeente », « betrokken eigenaar » en « betrokken gebruiker ».

§ 2 van dit artikel strekt ertoe in de ordonnantie de definitie van stedelijk natuurpark op te nemen. Zo kan elk overwegend landelijk gebied met een opmerkelijk biologisch en landschappelijk belang, dat tevens duurzame activiteiten ondersteunt van economische, agrarische, culturele en sociale aard, beschermd worden om het wankel evenwicht tussen ecologische bescherming en economische ontwikkeling te bewaren.

Artikel 3

Dit artikel strekt ertoe het statuut van stedelijk natuurpark op te nemen in de beschermingswaardige gebieden die de regering kan aanwijzen.

Artikel 4

Dit artikel strekt ertoe het statuut van stedelijk natuurpark op te nemen in de gebieden die het beheersstelsel genieten overeenkomstig het statuut van Natura 2000-gebied.

Artikel 5

Dit artikel strekt ertoe op de stedelijke natuurparken de bepaling toe te passen die het mogelijk maakt de eisen van instandhouding van de soorten en de beschermd gebieden

politique environnementale et en particulier de lutte contre les pollutions. À cette fin, il est stipulé que les normes de qualité de l'eau, de l'air, du sol, et du bruit qui définissent les caractéristiques physiques du milieu à maintenir, sont adoptées de façon à ce qu'elles visent non seulement des objectifs de santé publique et de bien-être mais aussi des objectifs de conservation de la nature.

Article 6

Cet article vise à intégrer au sein de l'ordonnance relative à la conservation de la nature le chapitre relatif aux parcs naturels urbains. Les derniers grands espaces ruraux en Région bruxelloise étant composés de paysages remarquables et abritant une flore et une faune encore nombreuses et diversifiées, ils nécessitent un développement durable et cohérent. Ces territoires sont soumis à une forte pression urbanistique qui les menace, à terme, de disparaître. La réglementation en matière de protection de ce type de site étant actuellement insuffisante, il est justifié de les doter d'un nouveau statut particulier.

Article 7

Cet article vise à définir l'espace d'application, la philosophie générale et la superficie du statut de parc naturel urbain. Le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale étant relativement limité, la superficie de ces espaces doit être fixée de telle manière que l'outil y soit applicable. Ainsi, une superficie minimum de 200 hectares est jugée pertinente.

Article 8

Cet article vise à définir les différents objectifs d'un parc naturel urbain. Si le premier rôle vise en particulier à développer et à renforcer la qualité de son réseau écologique, ainsi qu'à valoriser ses ressources naturelles, ses paysages et ses sites remarquables et fragiles, les parcs naturels urbains doivent également permettre la mise en œuvre d'un réel développement durable. Ces différents objectifs impliquent un équilibre entre les composantes sociales, économiques et environnementales ainsi qu'une plus grande implication des acteurs socio-économiques dans le développement du parc naturel urbain.

Par ailleurs, l'opposabilité à tous des objectifs ainsi définis permettra de garantir la conservation du patrimoine naturel et culturel des sites sous statut de parc naturel urbain. En effet, tout projet inconciliable avec ces objectifs ne pourra être autorisé.

beter te integreren in het milieubeleid en in het bijzonder in de bestrijding van verontreiniging. Daartoe wordt bepaald dat de kwaliteitsnormen voor water, lucht, bodem en geluid, die de fysische eigenschappen van het te beschermen milieu bepalen, zodanig worden vastgesteld dat zij niet alleen gericht zijn op doelstellingen van volksgezondheid en welzijn, maar ook op doelstellingen van natuurbehoud.

Artikel 6

Dit artikel strekt ertoe het hoofdstuk over stedelijke natuurparken op te nemen in de ordonnantie betreffende het natuurbehoud. Aangezien de laatste grote plattelandsgebieden in het Brussels Gewest uit opmerkelijke landschappen bestaan en een nog talrijke en gevarieerde flora en fauna herbergen, hebben zij een duurzame en coherente ontwikkeling nodig. Deze gebieden staan bloot aan een sterke verstedelijkingsdruk, waardoor zij op den duur dreigen te verdwijnen. Aangezien de reglementering voor de bescherming van dit soort gebieden momenteel ontoereikend is, is het gerechtvaardigd ze een nieuw bijzonder statuut te geven.

Artikel 7

Dit artikel strekt ertoe het toepassingsgebied, de algemene filosofie en de oppervlakte van het statuut van stedelijk natuurpark vast te stellen. Aangezien het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betrekkelijk beperkt is, moet de oppervlakte van deze gebieden zodanig worden vastgesteld dat het instrument er toepasbaar is. Zo wordt een minimumoppervlakte van 200 hectare relevant geacht.

Artikel 8

Dit artikel heeft tot doel de verschillende doelstellingen van een stedelijk natuurpark te omschrijven. Hoewel de eerste rol in het bijzonder gericht is op de ontwikkeling en de versterking van de kwaliteit van het ecologisch netwerk, en op de ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen, de landschappen en de opmerkelijke en kwetsbare plaatsen, moeten de stedelijke natuurparken ook de verwezenlijking van een echte duurzame ontwikkeling mogelijk maken. Deze verschillende doelstellingen impliceren een evenwicht tussen de sociale, economische en milieucomponent, en een grotere betrokkenheid van de sociaal-economische actoren bij de ontwikkeling van het stedelijk natuurpark.

Bovendien zal de afdwingbaarheid van de aldus vastgestelde doelstellingen het mogelijk maken het behoud van het natuurlijke en culturele erfgoed van de gebieden die het statuut van stedelijk natuurpark hebben te garanderen. Elk project dat onverenigbaar is met deze doelstellingen kan immers niet worden toegestaan.

Article 9

Cet article liste les activités interdites au sein du parc naturel urbain, dans l'objectif d'assurer sa préservation.

Article 10

Cet article organise la procédure de désignation et d'adoption du plan de gestion dont le parc naturel urbain doit faire l'objet.

Le Gouvernement est habilité à désigner un site comme parc naturel urbain à l'issue de la procédure prévue par le présent article.

Les communes peuvent prendre l'initiative de proposer un plan de gestion. La procédure prévoit une large consultation (enquête publique et consultation d'instances) dont le Gouvernement doit tenir compte avant de désigner ou non le site et d'adopter le plan de gestion.

Article 11

Cet article prévoit l'adoption d'une charte paysagère, qui doit être le résultat d'un processus abouti de concertation avec la population et d'autres parties prenantes. Cette charte paysagère, en tant qu'élément important du processus de gestion participative du parc naturel urbain, fait partie intégrante du plan de gestion.

Article 12

Par défaut, le plan de gestion d'un parc naturel urbain est mis en œuvre par l'institut, en concertation avec les communes concernées ainsi qu'avec les parties signataires de la charte paysagère.

Néanmoins, l'objectif étant de favoriser une gestion intégrée et multidimensionnelle du site, il doit être prévu de pouvoir déléguer cette compétence afin d'y associer d'autres instances concernées (les communes, les associations locales actives, etc.). Le Gouvernement arrête les modalités de cette délégation.

Article 13

Cet article vise à préciser la procédure de modification des prescriptions de l'arrêté de désignation et/ou des modalités du plan de gestion pour les parcs naturels urbains, à l'instar de ce qui prévu pour les réserves et les sites Natura 2000.

Article 14

Cet article vise à ajouter les parcs naturels urbains dans le mécanisme d'évaluation approprié des incidences

Artikel 9

In dit artikel worden de activiteiten opgesomd die verboden zijn in het stedelijk natuurpark, om het behoud ervan te waarborgen.

Artikel 10

In dit artikel wordt de procedure voor de aanwijzing en de goedkeuring van het beheerplan voor het stedelijk natuurpark uiteengezet.

De regering is gemachtigd om een gebied als stedelijk natuurpark aan te wijzen na afloop van de in dit artikel vastgestelde procedure.

Gemeenten kunnen het initiatief nemen om een beheerplan voor te stellen. De procedure voorziet in een uitgebreide raadpleging (openbaar onderzoek en raadpleging van instanties) waarmee de regering rekening moet houden alvorens het gebied al dan niet aan te wijzen en het beheerplan goed te keuren.

Artikel 11

Dit artikel voorziet in de goedkeuring van een landschapshandvest, dat het resultaat moet zijn van een geslaagd overlegproces met de bevolking en andere belanghebbenden. Dit landschapshandvest is een belangrijk onderdeel van het participatieve beheerproces van het stedelijk natuurpark en maakt integraal deel uit van het beheerplan.

Artikel 12

Het beheerplan van een stedelijk natuurpark wordt standaard door het instituut uitgevoerd, in overleg met de betrokken gemeenten en de ondertekenaars van het landschapshandvest.

Aangezien het de bedoeling is een geïntegreerd en multidimensionaal beheer van het gebied te bevorderen, moet het echter mogelijk zijn deze bevoegdheid te delegeren om andere betrokken instanties (gemeenten, plaatselijk actieve verenigingen enz.) erbij te betrekken. De regering stelt de nadere regels voor die delegatie vast.

Artikel 13

Dit artikel sterkt ertoe de procedure vast te stellen voor de wijziging van de voorschriften van het aanwijzingsbesluit en/of de voorwaarden van het beheerplan voor de stedelijke natuurparken, zoals dat het geval is voor de Natura 2000-reservaten en -gebieden.

Artikel 14

Dit artikel strekt ertoe de stedelijke natuurparken toe te voegen aan het mechanisme voor een passende beoordeling

des plans et projets sur les sites protégés. Ce mécanisme d'évaluation des incidences permet de contrôler et de réduire les incidences extérieures sur ces sites afin d'en assurer la conservation et le respect des objectifs qui leur sont attribués.

Article 15

Cet article vise à soumettre les projets et les plans au système d'évaluation de leur incidences sur les parcs naturels urbains.

Article 16

Cet article vise à permettre certaines dérogations individuelles aux activités interdites dans le parc naturel urbain, selon la procédure qu'il détermine.

Article 17

Cet article vise à ajouter les dérogations relatives aux parcs naturels urbains au sein de l'article qui vise à permettre d'éviter de multiplier les demandes de dérogations pour un même projet, en introduisant la possibilité de demande et d'octroi d'une dérogation unique.

Article 18

Cet article a pour objet d'assurer le suivi des dérogations relatives aux parcs naturels urbains, comme prévu pour les autres sites protégés en vertu de l'ordonnance. Il est prévu que Bruxelles Environnement établisse périodiquement un rapport sur les dérogations mises en œuvre et qu'il le transmette au Gouvernement.

Article 19

Cet article vise à introduire un recours administratif auprès du Collège d'environnement contre les décisions d'octroi ou de refus des autorisations et des dérogations aux mesures de conservation générales applicables dans les parcs naturels urbains.

Article 20

Cet article vise à appliquer les sanctions pénales qui sont définies dans l'ordonnance relative à la conservation de la nature dans les cas d'infractions aux mesures de conservation des sites protégés bénéficiant du statut de parc naturel urbain.

Article 21

Cet article vise à intégrer la notion de parc naturel urbain au sein de l'ordonnance du 18 mars 2004 relative à l'évaluation des incidences de certains plans et programmes sur

van de effecten van de plannen en projecten op de beschermd gebied. Dit effectbeoordelingsmechanisme maakt het mogelijk de externe effecten op deze gebieden te controleren en te verminderen, om de instandhouding ervan en de naleving van de aan deze gebieden toegewezen doelstellingen te verzekeren.

Artikel 15

Dit artikel strekt ertoe de projecten en plannen te onderwerpen aan het systeem voor de beoordeling van hun effecten op de stedelijke natuurparken.

Artikel 16

Dit artikel strekt ertoe bepaalde individuele afwijkingen toe te staan van de activiteiten die in het stedelijk natuurpark verboden zijn, volgens de in het artikel bepaalde procedure.

Artikel 17

Dit artikel strekt ertoe de afwijkingen voor de stedelijke natuurparken toe te voegen aan het artikel waarmee wordt beoogd het vermeerderen van de verzoeken om afwijkingen voor eenzelfde project te voorkomen, door de mogelijkheid in te voeren om één enkele afwijking aan te vragen en te verlenen.

Artikel 18

Dit artikel strekt ertoe de afwijkingen voor de stedelijke natuurparken op te volgen, zoals ook voor de andere op grond van de ordonnantie beschermd gebied is voorzien. Er wordt bepaald dat Leefmilieu Brussel een periodiek verslag opstelt over de toegepaste afwijkingen en het aan de regering bezorgt.

Artikel 19

Dit artikel beoogt de invoering van een administratief beroep bij het Milieucollege tegen de beslissingen tot toekenning of weigering van toelatingen en afwijkingen van de algemene instandhoudingsmaatregelen die van toepassing zijn in de stedelijke natuurparken.

Artikel 20

Dit artikel heeft tot doel de strafrechtelijke sancties die worden bepaald in de ordonnantie betreffende het natuurbehoud toe te passen in het geval van overtredingen van de instandhoudingsmaatregelen voor de beschermd gebied die het statuut van stedelijk natuurpark hebben.

Artikel 21

Dit artikel strekt ertoe het begrip « stedelijk natuurpark » op te nemen in de ordonnantie van 18 maart 2004 betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde

l'environnement, pour substituer à la référence de l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 26 octobre 2000 relative à la conservation des habitats naturels, ainsi que de la faune et de la flore sauvages, la référence à la présente ordonnance.

Articles 22 à 28

Ces articles visent à apporter des modifications au CoBAT afin d'assurer spécifiquement que les exigences imposées aux demandes susceptibles d'être soumises à une évaluation appropriée des incidences sur un site s'appliquent aux parcs naturels urbains.

Articles 29 à 33

Ces articles visent à intégrer les parcs naturels urbains dans les modifications apportées à l'ordonnance du 5 juin 1997 relative aux permis d'environnement (OPE), spécifiquement concernant les demandes susceptibles d'être soumises à une évaluation appropriée des incidences.

Article 34

Cet article vise à intégrer les parcs naturels urbains dans cette disposition qui apporte les modifications nécessaires à l'ordonnance du 25 mars 1999, relative à la recherche, la constatation, la poursuite et la répression des infractions en matière d'environnement pour faire référence à la présente ordonnance et compléter les articles relatifs aux amendes administratives de la violation des diverses mesures et obligations prescrites par l'ordonnance relative à la conservation de la nature.

Article 35

Cet article vise à ajouter les plans de gestion relatifs aux parcs naturels urbains au sein de la disposition qui habilite le Gouvernement à prendre les dispositions nécessaires pour l'élaboration d'une procédure commune d'adoption des plans de gestion élaborés en application de l'ordonnance relative à la conservation de la nature et les plans de gestion patrimoniale au sens du CoBAT.

Article 36

Cet article organise l'entrée en vigueur de la présente ordonnance.

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F)
Alexia BERTRAND (F)

plannen en programma's, om de verwijzing naar het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 26 oktober 2000 betreffende de instandhouding van de natuurlijke habitats en van de wilde fauna en flora te vervangen door de verwijzing naar deze ordonnantie.

Artikelen 22 tot 28

Deze artikelen strekken ertoe wijzigingen aan te brengen in het BWRO om er specifiek voor te zorgen dat de eisen die worden gesteld aan aanvragen die kunnen worden onderworpen aan een passende effectbeoordeling voor het gebied, ook gelden voor stedelijke natuurparken.

Artikelen 29 tot 33

Deze artikelen strekken ertoe de stedelijke natuurparken op te nemen in de wijzigingen van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen (OMV), meer bepaald wat betreft de aanvragen die kunnen worden onderworpen aan een passende effectbeoordeling.

Artikel 34

Dit artikel heeft tot doel de stedelijke natuurparken op te nemen in deze bepaling, die de nodige wijzigingen aanbrengt in de ordonnantie van 25 maart 1999 betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu, om te verwijzen naar deze ordonnantie en de artikelen aan te vullen die betrekking hebben op de administratieve boetes voor de schending van de verschillende maatregelen en verplichtingen die in de ordonnantie betreffende het natuurbehoud zijn voorgeschreven.

Artikel 35

Dit artikel strekt ertoe de beheerplannen voor de stedelijke natuurparken toe te voegen aan de bepaling waarin de Regering wordt gemachtigd om de nodige beschikkingen te nemen voor de uitwerking van een gemeenschappelijke goedkeuringsprocedure voor de beheerplannen die zijn opgesteld in toepassing van de ordonnantie betreffende het natuurbehoud en van de erfgoedbeheerplannen in de zin van het BWRO.

Artikel 36

Dit artikel organiseert de inwerkingtreding van deze ordonnantie.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

modifiant l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature en vue d'instituer le statut de « Parc naturel urbain »

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

À l'article 3 de l'ordonnance du 1er mars 2012 relative à la conservation de la nature sont apportées les modifications suivantes :

§ 1er. Au point 23°, les mots « les parcs naturels urbains » sont insérés entre les mots « les réserves forestières » et les mots « et la partie du réseau Natura 2000 » ;

§ 2. Il est inséré un point 28°*bis* (nouveau), rédigé comme suit :

« 28° *bis* parc naturel urbain : territoire à dominante rurale présentant un intérêt biologique et paysager remarquable, soumis conformément à la présente ordonnance à des mesures de gestion destinées à le protéger contre toute atteinte susceptible d'altérer sa biodiversité, sa composition et son aspect, en harmonie avec les aspirations de la population et en phase avec un développement économique, agricole, culturel et social durable » ;

§ 3. Au point 29°, les mots « d'un parc naturel urbain » sont insérés entre les mots « d'une réserve forestière » et les mots « ou d'un site Natura 2000 » ;

§ 4. Au point 30°, les mots « un parc naturel urbain » sont insérés entre les mots « une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 » ;

§ 5. Au point 31°, les mots « un parc naturel urbain » sont insérés entre les mots « une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 3

À l'article 20 de la même ordonnance, au § 2, les mots « comme réserve naturelle ou comme réserve forestière » sont remplacés par les mots « comme réserve naturelle, comme réserve forestière ou comme parc naturel urbain ».

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

tot wijziging van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud teneinde het statuut van « stedelijk natuurpark » in te stellen

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 3 van de ordonnantie van 1 maart 2012 betreffende het natuurbehoud zijn de volgende wijzigingen aangebracht :

§ 1. In punt 23 worden de woorden « stedelijke natuurparken » ingevoegd tussen de woorden « bosreservaten » en de woorden « en deel uitmaken van het Natura 2000-netwerk » ;

§ 2. Er wordt een (nieuw) punt 28°*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« 28° *bis* stedelijk natuurpark : overwegend landelijk gebied met een opmerkelijk biologisch en landschappelijk belang, dat overeenkomstig deze ordonnantie onderworpen is aan beheersmaatregelen die gericht zijn op de bescherming ervan tegen elke aantasting die de biodiversiteit, de samenstelling en het uitzicht ervan kan veranderen, in harmonie met de aspiraties van de bevolking en op één lijn met een duurzame economische, agrarische, culturele en sociale ontwikkeling » ;

§ 3. In punt 29° worden de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « een bosreservaat » en de woorden « of Natura 2000-gebied » ;

§ 4. In punt 30° worden de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied » ;

§ 5. In punt 31° worden de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 3

In artikel 20 van dezelfde ordonnantie worden in § 2 de woorden « als natuurreservaat of bosreservaat » vervangen door de woorden « als natuurreservaat, bosreservaat of stedelijk natuurpark ».

Article 4

À l'article 21 de la même ordonnance sont apportées les modifications suivantes :

§ 1er. Au § 2, les mots « Une réserve naturelle ou forestière désignée comme site Natura 2000 » sont remplacés par les mots « Une réserve naturelle, une réserve forestière ou un parc naturel urbain désigné comme site Natura 2000 » ;

§ 2. Au § 3, les mots « sous statut de réserve naturelle ou forestière » sont remplacés par les mots « sous statut de réserve naturelle, de réserve forestière ou de parc naturel urbain ».

Article 5

À l'article 24 de la même ordonnance, il est inséré aux premier, deuxième et troisième alinéas les mots «, les parcs naturels urbains » entre les mots « les réserves forestières » et les mots « et dans les sites Natura 2000 ».

Article 6

Dans la même ordonnance, il est inséré au titre II un chapitre 4/1 (nouveau) intitulé « Des parcs naturels urbains ».

Article 7

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/1 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 56/1. Un parc naturel urbain, tel que défini à l'article 3, point 28^obis de la présente ordonnance, peut être créé sur un territoire à l'équilibre fragile, au patrimoine naturel et culturel riche et menacé, faisant l'objet d'un projet de développement, fondé sur la préservation et la valorisation du patrimoine.

Un parc naturel urbain concourt aux politiques de protection de l'environnement, d'aménagement du territoire, d'agriculture, de développement économique, social et culturel, de tourisme ainsi qu'aux enjeux d'éducation et de formation du public.

À cette fin, les parcs naturels urbains ont vocation à être des territoires d'expérimentation locale pour l'innovation au service du développement durable. Ils constituent le cadre privilégié des actions menées par les autorités publiques en faveur de la préservation des paysages, du patrimoine naturel et culturel ainsi que du dynamisme agricole.

Un objectif transversal du parc naturel urbain est de porter à l'attention du public les différentes actions visées

Artikel 4

In artikel 21 van dezelfde ordonnantie zijn de volgende wijzigingen aangebracht :

§ 1. In § 2 worden de woorden « Een natuur- of bosreservaat dat als Natura 2000-gebied is aangewezen » vervangen door de woorden « Een natuurreservaat, bosreservaat of stedelijk natuurpark dat als Natura 2000-gebied is aangewezen » ;

§ 2. In § 3 worden de woorden « onder het statuut van natuur- of bosreservaat » vervangen door de woorden « onder het statuut van natuurreservaat, bosreservaat of stedelijk natuurpark ».

Artikel 5

In artikel 24 van de ordonnantie worden in het eerste, tweede en derde lid de woorden « de stedelijke natuurparken » ingevoegd tussen de woorden « de bosreservaten » en de woorden « en de Natura 2000-gebieden ».

Artikel 6

In dezelfde ordonnantie wordt onder titel II een nieuw hoofdstuk 4/1, getiteld « Stedelijke natuurparken », ingevoegd.

Artikel 7

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/1 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 56/1. Een stedelijk natuurpark, zoals omschreven in artikel 3, punt 28^obis van deze ordonnantie, kan worden opgericht in een gebied met een kwetsbaar evenwicht, met een rijk en bedreigd natuurlijk en cultureel erfgoed, dat het voorwerp uitmaakt van een ontwikkelingsproject dat gebaseerd is op de instandhouding en de herwaardering van dat erfgoed.

Een stedelijk natuurpark draagt bij tot het beleid inzake milieubescherming, ruimtelijke ordening, economische, sociale en culturele ontwikkeling, toerisme, en tot de opleiding en vorming van het publiek.

Daartoe zijn de stedelijke natuurparken bedoeld als plaatselijke experimenteergebieden voor innovatie ten dienste van de duurzame ontwikkeling. Zij vormen het bevoorrechte kader voor acties van de overheid ten gunste van het behoud van de landschappen, het natuurlijk en cultureel erfgoed en de landbouwdynamiek.

Een transversaal doel van het stedelijk natuurpark is de aandacht van het publiek te vestigen op de verschillende

à l'alinéa précédent, afin de sensibiliser ledit public à la dimension écologique ainsi qu'à la sauvegarde d'éléments naturels en milieu urbain. Dans cette optique, les autorités publiques peuvent mener différentes mesures visant à favoriser l'écotourisme et l'agritourisme.

Tout parc naturel urbain couvre une superficie minimum de 200 hectares d'un seul tenant. Un territoire demeure d'un seul tenant pour l'application de la présente ordonnance même lorsqu'il est traversé par des routes, des autoroutes, des voies navigables ou des voies ferrées ».

Article 8

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/2 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 56/2. § 1er. – Le parc naturel urbain vise à :

- 1° assurer la protection, la gestion et la valorisation du patrimoine naturel et paysager du parc naturel urbain ;
- 2° préserver et renforcer la biodiversité au sein des espaces naturels ;
- 3° contribuer, dans les limites du périmètre du parc naturel urbain, à définir et à orienter les projets d'aménagement du territoire suivant les principes de développement durable ;
- 4° encourager le développement durable sur le territoire du parc naturel urbain, en contribuant au développement local, sur les plans économique et social, ainsi qu'à l'amélioration de la qualité de la vie ;
- 5° permettre le développement de l'agriculture et de nouveaux modes de production alimentaire en milieu urbain, qui favorisent les circuits courts et la consommation durable ;
- 6° participer à l'expérimentation de nouveaux modes de gestion de l'espace rural, au test de processus et méthodes innovants de planification, ainsi qu'à la mise en œuvre de programmes européens et de coopération territoriale européenne ;
- 7° organiser l'accueil, l'éducation et l'information du public ;
- 8° rechercher la collaboration entre les parcs naturels urbains et, le cas échéant, la collaboration transfrontalière avec les zones similaires des régions limitrophes ;
- 9° susciter la mise en œuvre d'opérations de développement rural dans la ou les communes qui le composent ;

in het vorige lid bedoelde acties, om het publiek bewust te maken van de ecologische dimensie en het behoud van natuurlijke elementen in de stedelijke omgeving. Vanuit dat oogpunt kan de overheid verschillende maatregelen nemen om ecotoerisme en agrotourisme te bevorderen.

Elk stedelijk natuurpark beslaat een oppervlakte van ten minste 200 hectare aan één stuk. Een gebied blijft voor de toepassing van deze ordonnantie aan één stuk, ook wanneer het door wegen, autosnelwegen, waterwegen of spoorwegen doorsneden wordt. »

Artikel 8

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/2 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 56/2. § 1. – Het stedelijk natuurpark heeft tot doel :

- 1° de bescherming, het beheer en de waardering van het natuurlijke en landschappelijke erfgoed van het stedelijk natuurpark te verzekeren ;
- 2° de biodiversiteit in de natuurgebieden in stand te houden en te versterken ;
- 3° binnen de omtrek van het stedelijk natuurpark bij te dragen tot het bepalen en oriënteren van projecten inzake ruimtelijke ordening volgens de principes van duurzame ontwikkeling ;
- 4° duurzame ontwikkeling op het grondgebied van het stedelijk natuurpark aan te moedigen door bij te dragen tot de plaatselijke economische en sociale ontwikkeling en tot de verbetering van de levenskwaliteit ;
- 5° de ontwikkeling van nieuwe vormen van landbouw en voedselproductie in stedelijke gebieden mogelijk te maken, die korte ketens en duurzame consumptie bevorderen ;
- 6° deel te nemen aan het experimenteren met nieuwe manieren om landelijke gebieden te beheren, aan het testen van vernieuwende planningsprocessen en -methoden, en aan het uitvoeren van Europese programma's en programma's voor Europese territoriale samenwerking ;
- 7° de ontvangst, de opvoeding en de voorlichting van het publiek te organiseren ;
- 8° te streven naar samenwerking tussen stedelijke natuurparken en, waar nodig, naar grensoverschrijdende samenwerking met soortgelijke gebieden in aangrenzende regio's ;
- 9° de uitvoering van acties voor plattelandsontwikkeling in de gemeente of gemeenten waaruit het bestaat, aan te moedigen ;

10° favoriser l'écotourisme en assurant la gestion du flux des visiteurs par la création d'infrastructures appropriées.

§ 2. – Le Gouvernement peut préciser les missions visées au § 1er.

§ 3. – Le plan de gestion visé à l'article 56/4 définit les mesures à prendre pour mettre en œuvre les dispositions du § 1er. ».

Article 9

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/3 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 56/3. § 1er. Dans les parcs naturels urbains, il est interdit, sauf dispense stipulée dans le plan de gestion adopté en application des articles 29, 32, 37, 50 ou 56/4 ou dérogation accordée en application de l'article 85/1 :

- 1) de cueillir, d'enlever, de ramasser, de couper, de déraciner, de déplanter, d'endommager ou de détruire les espèces végétales indigènes, ainsi que les bryophytes, macro-funghi et lichens, et de détruire, d'endommager ou de modifier le tapis végétal ;
- 2) d'évacuer le bois mort sur pied et couché, les souches d'arbre d'espèces indigènes non invasives, la litière ou l'humus naturel, excepté sur les routes, drèves, chemins, zones récréatives et terres agricoles ;
- 3) de détruire les éléments du paysage tels que les haies, les rangées d'arbres, les étangs et les zones humides, sauf dans les jardins des propriétés privées résidentielles ;
- 4) de procéder à des travaux d'élagage avec des outils motorisés et d'abattage d'arbres entre le 1er mars et le 15 août ;
- 5) de planter des plantes, arbustes ou arbres non indigènes ;
- 6) de perturber intentionnellement des espèces animales sauvages, notamment durant la période de reproduction, de dépendance, d'hibernation et de migration ; de capturer et de les tuer ; de ramasser ou de détruire leurs œufs, de détruire ou de détériorer leurs nids, leurs sites de reproduction, leurs aires de repos et leurs refuges ;
- 7) de nourrir les animaux vivant à l'état sauvage et d'empoisonner les eaux de surface ;
- 8) de perturber la tranquillité du site ;
- 9) de quitter les routes et chemins ouverts à la circulation du public ;
- 10) de ne pas tenir les chiens en laisse ;

10° het ecotoerisme te bevorderen door de bezoekersstroom in goede banen te leiden via de aanleg van een passende infrastructuur.

§ 2. – De Regering kan de in § 1 bedoelde taken nader omschrijven.

§ 3. – In het in artikel 56/4 bedoelde beheerplan worden de maatregelen vastgesteld die moeten worden genomen om de bepalingen van § 1 uit te voeren. »

Artikel 9

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/3 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 56/3. § 1. In de stedelijke natuurparken is het verboden om, behalve indien een ontheffing voorzien is in het beheerplan aangenomen in toepassing van artikel 29, 32, 37, 50 of 56/4, of een afwijking toegestaan is in toepassing van artikel 85/1 :

- 1) de inheemse plantensoorten, evenals bryophyten, macro-fungi en lichenen te plukken, te verwijderen, te verzamelen, te kappen, te ontwortelen, uit te graven, te beschadigen of te vernietigen, of het plantendek te vernietigen, te wijzigen of te beschadigen ;
- 2) liggend en staand dood hout, stronken van niet-invasieve inheemse boomsoorten, bladerafval of natuurlijke humus te evacueren, behalve op de wegen, in de dreven, op de paden, in de recreatiegebieden en op de landbouwgronden ;
- 3) elementen van het landschap te vernietigen, zoals hagen, bomenrijen, vijvers en vochtige zones, behalve in de tuinen van particuliere woningen ;
- 4) te snoeien met gemotoriseerd gereedschap of om bomen te kappen tussen 1 maart en 15 augustus ;
- 5) niet-inheemse planten, struiken of bomen te planten ;
- 6) de wilde diersoorten opzettelijk te verstoren, met name tijdens de voortplantingsperiode, periode van afhankelijkheid van de jongen, de overwinterings- en trekperiode, om ze te vangen en te doden, om de eieren weg te nemen of te vernietigen, om hun nesten, voortplantings-, rust- en schuilplaatsen te vernietigen of te verstoren ;
- 7) in het wild levende dieren te voederen en om vissen uit te zetten in het oppervlaktewater ;
- 8) de rust van het gebied te verstoren ;
- 9) af te wijken van de wegen en paden geopend voor het publiek ;
- 10) de hond niet aan de leiband te houden ;

- 11) d'utiliser pour les routes et chemins des matériaux pouvant occasionner un changement d'acidité ou de composition chimique du sol, tel que la dolomie ;
- 12) de modifier directement ou indirectement le niveau des eaux de surface ou des eaux souterraines, y compris les opérations de drainage, et de modifier les caractéristiques physiques structurelles des eaux de surface ou le régime hydrique du site ;
- 13) de procéder à des rejets artificiels d'eau, de produits chimiques, de déchets organiques ou de trop-plein de fosses septiques dans les eaux de surfaces ou les eaux souterraines ;
- 14) de déposer des déchets, y compris des déchets verts ;
- 15) de pratiquer des sports motorisés, y compris l'usage de véhicules téléguidés avec moteur à combustion ;
- 16) de survoler le terrain à basse altitude, d'y décoller ou d'y atterrir avec des avions, hélicoptères, ballons et autres aéronefs de quelque nature que ce soit et d'y lâcher du kérosène, sauf en cas de détresse ;
- 17) de procéder à des tirs avec des armes à air comprimé, ressort, paint-ball ou air soft ;
- 18) d'allumer des feux ;
- 19) de tirer des feux d'artifice ;
- 20) de déranger des ressources culturelles, historiques ou archéologiques, de les enlever, de les détériorer, de les altérer, de les détruire ou de les posséder.

§ 2. Les interdictions visées au paragraphe 1er ne peuvent avoir pour effet d'empêcher l'exercice d'activités agricoles autorisées en vertu du plan de gestion adopté en vertu de l'article 56/4. ».

Article 10

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/4 (nouveau), rédigé comme suit :

« § Art. 56/4. 1er. Chaque parc naturel urbain est désigné par le Gouvernement et fait l'objet d'un plan de gestion adopté en même temps que l'arrêté de désignation.

L'arrêté de désignation comporte à tout le moins :

- 1° la dénomination retenue pour le parc ;
- 2° la localisation géographique exacte du parc, avec les numéros de parcelles cadastrales, en mentionnant, le cas échéant, le pourcentage des parcelles concernées, reportée sur une carte d'au minimum 1/10.000^e ;
- 3° la superficie du parc ;

- 11) voor wegen en paden materialen te gebruiken die de zuurtegraad of scheikundige samenstelling van de bodem kunnen wijzigen, zoals dolomiet ;
- 12) het peil van het oppervlakte- of grondwater direct of indirect te wijzigen, inclusief drainagewerkzaamheden, alsook de structurele fysieke kenmerken van het oppervlaktewater of het watersysteem van het gebied te wijzigen ;
- 13) water, scheikundige producten, organische afvalstoffen of overlopen van septische putten op kunstmatige wijze te lozen in bovengronds of ondergronds water ;
- 14) afval te deponeren, zelfs geen groen afval ;
- 15) gemotoriseerde sporten te beoefenen, om tegelegende voertuigen met verbrandingsmotor te gebruiken ;
- 16) het terrein op lage hoogte te overvliegen, daarop te landen of op te stijgen met vliegtuigen, helikopters, heteluchtballonnen of enige ander luchtvaartuig en er kerosine te lossen, behalve in noodgevallen ;
- 17) te schieten met perslucht-, veerdruk-, paintball- of softluchtwapens ;
- 18) vuur te stoken ;
- 19) vuurwerk af te steken ;
- 20) culturele, historische of archeologische rijkdommen te verstoren, verwijderen, beschadigen, veranderen, vernietigen of bezitten.

§ 2. De in paragraaf 1 bedoelde verbodsbepalingen mogen niet tot gevolg hebben dat de uitoefening van landbouwactiviteiten die zijn toegestaan in het kader van het op grond van artikel 56/4 vastgestelde beheerplan wordt verhinderd. ».

Artikel 10

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/4 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 56/1. § 1. Elk stedelijk natuurpark wordt aangewezen door de Regering en maakt het voorwerp uit van een beheerplan dat gelijktijdig met het aanwijzingsbesluit wordt aangenomen.

Het aanwijzingsbesluit bestaat minstens uit :

- 1° de gekozen naam voor het park ;
- 2° de exacte geografische locatie van het park, met de kadastrale perceelnummers, desgevallend met vermelding van het percentage van de betrokken percelen, overgenomen op een kaart van ten minste 1/10.000^{ste} ;
- 3° de oppervlakte van het park ;

- 4° les objectifs de conservation du parc reportés sur une carte d'au minimum 1/10.000° ;
- 5° le type de gestion envisagée ;
- 6° le plan des routes et chemins ;
- 7° la ou les commune(s) concernée(s) ;
- 8° les éventuels autres statuts de protection du parc naturel urbain.

Les prescriptions visées aux points 2° et 4° ont valeur réglementaire.

Le plan de gestion comporte à tout le moins :

- 1° un échéancier des mesures à prendre, dans un délai de dix ans, pour mettre en œuvre le rôle visé à l'article 56/2 ;
- 2° une description des moyens financiers, matériels et humains nécessaires à la mise en œuvre de ce rôle ;
- 3° les modifications éventuelles des plans d'aménagement du territoire en vigueur en vue d'en assurer la cohérence avec le rôle du parc naturel urbain visé à l'article 56/2 ;
- 4° le cas échéant, la liste des indicateurs qui seront utilisés pour évaluer la réalisation des objectifs de conservation visés au point 4° de l'alinéa 2 ;
- 5° les dispenses aux interdictions de l'article 56/3 nécessaires à la mise en œuvre des mesures visées au point.

§ 2. Sur demande du Gouvernement, l'Institut élabore pour les sites qui remplissent les dispositions de l'article 56/1, un projet d'arrêté de désignation et un projet de plan de gestion qu'il transmet au Gouvernement.

§ 3. Les communes peuvent prendre l'initiative de demander qu'un parc naturel urbain soit créé sur leur territoire, à condition que le territoire concerné respecte les conditions de l'article 56/1. Dans ce cas, la demande de désignation d'un site en parc naturel urbain est adressée à l'Institut pour analyse.

La demande comprend au moins :

- 1° les limites du parc naturel urbain ;
- 2° le plan de gestion ;
- 3° les conséquences économiques, sociales et environnementales, pour les communes intéressées et pour leurs habitants, de la création du parc naturel urbain.

Le Gouvernement fixe les modalités d'élaboration de cette demande.

- 4° de instandhoudingdoelstellingen van het park, overgenomen op een kaart van ten minste 1/10.000ste ;
- 5° het geplande beheer ;
- 6° het plan van de wegen en paden ;
- 7° de betrokken gemeente(s) ;
- 8° de eventuele andere beschermingsstatuten van het stedelijk natuurpark.

De voorschriften bedoeld in punten 2° en 4° hebben een verordenende waarde.

Het beheerplan bevat ten minste :

- 1° een tijdschema voor de maatregelen die binnen een termijn van tien jaar genomen moeten worden om de in artikel 56/2 bedoelde rol ten uitvoer te brengen ;
- 2° een omschrijving van de financiële, materiële en menselijke middelen die voor de tenuitvoerbrenging van deze rol nodig zijn ;
- 3° de eventuele wijzigingen van de vigerende ruimtelijke ordeningsplannen opdat ze coherent zouden zijn met de rol van het stedelijk natuurpark bedoeld in artikel 56/2 ;
- 4° desgevallend, de lijst van indicatoren die gebruikt zullen worden voor de beoordeling van de verwezenlijking van de in punt 4° van het tweede lid bedoelde instandhoudingdoelstellingen ;
- 5° de vrijstellingen op de verbodsbepalingen van artikel 56/3 die noodzakelijk zijn om de maatregelen bedoeld in punt 3° toe te passen.

§ 2. Op verzoek van de Regering maakt het Instituut voor de gebieden die aan de bepalingen van artikel 56/1 voldoen een ontwerp van aanwijzingsbesluit en een ontwerp van beheerplan en legt deze voor aan de Regering.

§ 3. De gemeenten mogen het initiatief nemen om te verzoeken dat op hun grondgebied een stedelijk natuurpark wordt opgericht, op voorwaarde dat het betrokken grondgebied voldoet aan de voorwaarden van artikel 56/1. In dat geval wordt het verzoek om aanwijzing van een gebied als stedelijk natuurpark voor analyse aan het Instituut toegezonden.

Het verzoek bevat op zijn minst :

- 1° de grenzen van het stedelijk natuurpark ;
- 2° het beheerplan ;
- 3° de economische, sociale en milieugevolgen van de oprichting van een stedelijk natuurpark voor de betrokken gemeenten en hun inwoners.

De Regering bepaalt de nadere regels voor de opstelling van dit verzoek.

Au terme de l'analyse, l'Institut notifie au Gouvernement un rapport circonstancié relatif à la demande, accompagné, le cas échéant, d'un projet d'arrêté de désignation et d'un projet de plan de gestion, éventuellement modifié.

§ 4. Le Gouvernement adopte le projet d'arrêté de désignation et le projet de plan de gestion et les soumet à une enquête publique de trente jours annoncée par :

- 1° l'affichage d'un avis aux valves communales des communes concernées et au niveau du site concerné ;
- 2° la diffusion d'un avis sur le site Internet de l'Institut.

L'avis d'enquête mentionne :

- 1° les communes concernées en tout ou en partie par le projet d'arrêté de désignation et le projet de plan de gestion ;
- 2° le ou les endroits où le projet d'arrêté de désignation et le projet de plan de gestion sont mis à la disposition du public, à savoir à la maison communale de chaque commune concernée et à l'Institut ;
- 3° la date de début et de fin de l'enquête publique ;
- 4° l'adresse de l'Institut auprès duquel les remarques et réclamations peuvent être adressées.

Les réclamations et remarques sont adressées à l'Institut au plus tard le dernier jour du délai de l'enquête publique par courrier postal, courriel ou dépôt contre récépissé.

Dès l'ouverture de l'enquête publique, le Gouvernement sollicite l'avis du Conseil supérieur bruxellois de la conservation de la nature, de la Commission régionale de développement, de l'AATL, du Conseil de l'Environnement, du collège des bourgmestre et échevins des communes concernées, des titulaires de droits réels sur le site, ainsi que la CRMS lorsque le projet de plan de gestion concerne un site classé. Dans son avis, l'AATL précise notamment les actes et travaux prévus par le projet de plan de gestion qui seront soumis à permis d'urbanisme et, en présence d'un site classé, les documents, renseignements ou études préalables qui seraient nécessaires pour le dépôt d'un plan de gestion patrimoniale ou d'un permis d'urbanisme en application de l'article 98, § 2/2 ou 175, 4°, du CoBAT. Préalablement à son avis, l'AATL peut solliciter des renseignements complémentaires à l'Institut qui transmet ces renseignements ou justifie leur non-transmission. À défaut d'envoi de l'avis des instances consultées dans les quarante-cinq jours de la réception de la demande d'avis, il est passé outre et la procédure est poursuivie.

Na de analyse stuurt het Instituut de Regering een omstandig rapport met betrekking tot de aanvraag, in voorkomend geval vergezeld van een ontwerp van aanwijzingsbesluit en van een eventueel gewijzigd ontwerp van beheerplan.

§ 4. De Regering neemt het ontwerp van aanwijzingsbesluit en het ontwerp van beheerplan aan en onderwerpt ze gedurende dertig dagen aan een openbaar onderzoek dat wordt aangekondigd via :

- 1° de aanplakking van een bericht op de gemeentelijke aankondigingborden van de betrokken gemeentes en bij het bedoelde gebied ;
- 2° de verspreiding van een bericht op de website van het Instituut.

Het bericht van onderzoek vermeldt :

- 1° de gemeentes op wie het ontwerp van aanwijzingsbesluit en het ontwerp van beheerplan geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn ;
- 2° de plaats(en) waar het ontwerp van aanwijzingsbesluit en het ontwerp van beheerplan ter beschikking liggen van het publiek, namelijk op het gemeentehuis van elke betrokken gemeente en bij het Instituut ;
- 3° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek ;
- 4° het adres van het Instituut waar eventuele opmerkingen en klachten naartoe gestuurd kunnen worden.

Klachten en opmerkingen worden uiterlijk op de laatste dag van de termijn van het openbaar onderzoek per briefwisseling, e-mail of door afgifte tegen ontvangstbewijs aan het Instituut gericht.

Zodra het openbaar onderzoek wordt geopend, vraagt de Regering het advies van de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud, de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie, het BROH, de Raad voor het Leefmilieu, het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentes, de houders van zakelijke rechten op de site en, wanneer het ontwerp van het beheerplan betrekking heeft op een beschermd site, de KCML. In zijn advies verduidelijkt het BROH onder meer de handelingen en de werken voorzien in het ontwerp van beheerplan die aan een stedenbouwkundige vergunning onderworpen zullen worden, en, in het geval van een beschermd site, de documenten, inlichtingen of voorafgaande studies die nodig zijn voor de indiening van een plan voor erfgoedbeheer of van een stedenbouwkundige vergunning in toepassing van artikel 98, § 2/2 of 175, 4° van het BWRO. Voorafgaand aan zijn advies kan het BROH bijkomende inlichtingen vragen aan het Instituut, dat deze inlichtingen verstuurt of de niet-versturing ervan rechtvaardigt. Bij ontstentenis van versturing van het advies van de geraadpleegde instanties

L'Institut transmet la synthèse des remarques et réclamations de même que son avis motivé au Gouvernement dans les trente jours de la clôture de l'enquête publique.

Le Gouvernement peut préciser les modalités d'organisation et de contenu de la consultation et de l'enquête publique visées au présent paragraphe.

§ 5. Le Gouvernement désigne ou non le parc naturel urbain et, le cas échéant, adopte le plan de gestion au regard de la consultation des instances et de l'enquête publique. En cas de refus, le Gouvernement motive sa décision.

L'arrêté de désignation est publié au *Moniteur belge* dans les trente jours de son adoption.

Le plan de gestion est publié simultanément par mention au *Moniteur belge*. Il est rendu accessible au public sur le site Internet de l'Institut et est notifié à l'AATL et au collègue des bourgmestre et échevins de chaque commune concernée. ».

Article 11

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/5 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art.56/5. Dans un délai de trois ans à dater de la création du parc naturel urbain en vertu de l'article 56/4, l'Institut adopte une charte paysagère dont le contenu et les modalités d'élaboration sont fixés par le Gouvernement.

Cette charte paysagère est le résultat d'un processus de concertation avec la population, les associations, les organismes socioprofessionnels et d'autres acteurs spécialisés définis par le Gouvernement.

Dès son entrée en vigueur, la charte paysagère fait partie intégrante du plan de gestion. ».

Article 12

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/6 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 56/6. § 1er. – L'Institut est chargé de la gestion des parcs naturels urbains en concertation avec les communes

binnen de vijfenveertig dagen te tellen na de ontvangst van de adviesaanvraag, wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet.

Het Instituut bezorgt de Regering een samenvatting van de opmerkingen en klachten samen met een met redenen omkleed advies binnen dertig dagen nadat het openbaar onderzoek is beëindigd.

De Regering kan de vormelijke en inhoudelijke modaliteiten verduidelijken van de raadpleging en van het openbaar onderzoek, die in deze paragraaf bedoeld worden.

§ 5. De Regering wijst al dan niet het stedelijk natuurpark aan en neemt, in voorkomend geval, het beheerplan aan, rekening houdend met de raadpleging van de instanties en het openbaar onderzoek. In geval van weigering, motiveert de regering haar beslissing.

Het aanwijzingsbesluit wordt in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd binnen dertig dagen nadat het is aangenomen.

Het beheerplan wordt gelijktijdig bekendgemaakt door gewone vermelding in het *Belgisch Staatsblad*. Het plan wordt ook voor het publiek beschikbaar gesteld op de website van het Instituut en wordt verstuurd naar het BROH en naar het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente. ».

Artikel 11

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/5 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art.56/5. Binnen een termijn van drie jaar, te rekenen van de datum van oprichting van het stedelijk natuurpark krachtens artikel 56/4, wordt door het Instituut een landschapshandvest aangenomen waarvan de inhoud en de uitwerkingsmodaliteiten door de Regering worden bepaald.

Dit landschapshandvest is het resultaat van een geslaagd overlegproces met de bevolking, verenigingen, beroepsorganisaties en andere door de Regering vastgestelde gespecialiseerde actoren.

Het landschapshandvest maakt noodzakelijk deel uit van het beheerplan zodra het in werking treedt. ».

Artikel 12

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/6 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 56/6. § 1. – Het Instituut is belast met het beheer van de stedelijke natuurparken, in overleg met

concernées ainsi qu'avec les parties signataires de la charte visée à l'article 56/5. Il peut déléguer cette compétence. Le Gouvernement arrête les modalités de délégation des compétences de gestion.

§ 2. – L'Institut peut prendre des mesures d'urgence qui dérogent aux dispositions du présent chapitre et aux mesures prises pour son exécution. Dans ce cas, il en informe sans délai le Conseil supérieur bruxellois de la conservation de la nature et fait rapport au Gouvernement.

§ 3. – Conformément aux dispositions du chapitre 4 du Titre 1er, l'Institut élabore périodiquement une évaluation de la gestion des parcs naturels urbains eu égard à leurs objectifs de conservation, le cas échéant intégrée au rapport de l'état de la nature visé à l'article 7. ».

Article 13

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 56/7 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art.56/7. § 1er. – Le Gouvernement peut à tout moment revoir tout ou partie des prescriptions de l'arrêté de désignation et/ou des modalités du plan de gestion en fonction de l'évolution des connaissances scientifiques, des techniques de gestion ou de l'état de conservation des habitats naturels et des espèces présents dans le site.

§ 2. – Les procédures d'adoption et de publicité de l'arrêté de désignation et du plan de gestion sont applicables à leur révision.

Toutefois, le Gouvernement peut décider que les modifications mineures ne sont pas soumises à enquête publique.

§ 3. – La révision du plan de gestion a lieu d'office si les prescriptions de l'arrêté de désignation sont modifiées en exécution du présent article, sauf si ces modifications sont considérées comme mineures par le Gouvernement conformément au § 2. ».

Article 14

Dans la même ordonnance, il est ajouté *in fine* à la section 2 du chapitre 5 du titre II les mots « et sur les parcs naturels urbains » après les mots « De l'évaluation appropriée des incidences des plans et projets sur les réserves naturelles et forestières ».

Article 15

À l'article 65 de la même ordonnance, le 1° est remplacé par la disposition suivante :

de betrokken gemeenten en de ondertekenende partijen van het in artikel 56/5 bedoelde handvest. Het kan deze bevoegdheid delegeren. De regering stelt de nadere regels voor de delegatie van de beheersbevoegdheden vast.

§ 2. – Het Instituut kan noodmaatregelen treffen die afwijken van de bepalingen in dit hoofdstuk en de maatregelen genomen in uitvoering daarvan. In voorkomend geval moet het Instituut de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud onmiddellijk op de hoogte brengen en verslag uitbrengen aan de Regering.

§ 3. - Conform de bepalingen van hoofdstuk 4 van titel 1, stelt het Instituut periodiek een beoordeling op over het beheer van de stedelijke natuurparken in verhouding tot de instandhoudingdoelstellingen, desgevallend opgenomen in het rapport over de staat van de natuur bedoeld in artikel 7. ».

Artikel 13

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 56/7 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art.56/7. § 1. – De Regering kan op elk moment de voorschriften van het aanwijzingsbesluit en/of de modaliteiten van het beheerplan volledig of gedeeltelijk herzien volgens de evolutie van de wetenschappelijke kennis, de beheerstechnieken of de staat van instandhouding van de natuurlijke habitats en soorten aanwezig in het gebied.

§ 2. – De procedures voor de aanneming en bekendmaking van het aanwijzingsbesluit en het beheerplan zijn eveneens van toepassing op de herziening ervan.

Voor kleine wijzigingen kan de Regering evenwel beslissen dat ze niet aan een openbaar onderzoek onderhevig zijn.

§ 3. – De herziening van het beheerplan heeft van ambtswege plaats indien de voorschriften van het aanwijzingsbesluit gewijzigd worden in uitvoering van het onderhavige artikel, tenzij de Regering die wijzigingen als kleine wijzigingen beschouwt conform § 2. ».

Artikel 14

In dezelfde ordonnantie, op het einde van afdeling 2 van hoofdstuk 5 van titel II, worden de woorden « en op stedelijke natuurparken » toegevoegd na de woorden « Passende beoordeling van de effecten van plannen en projecten op natuur- en bosreservaten ».

Artikel 15

In artikel 65 van dezelfde ordonnantie wordt punt 1° vervangen door de volgende bepaling :

« 1° aux réserves naturelles, aux réserves forestières et aux parcs naturels urbains désignés conformément aux articles 29, 32, 37 et 56/4 ».

Il est ajouté *in fine* du dernier alinéa les mots « et aux parcs naturels urbains ».

Article 16

Dans la même ordonnance, il est inséré un article 85/1 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art.85/1. § 1er. – S’il n’existe pas d’autre solution satisfaisante et si la mesure ne risque pas de porter atteinte à l’intégrité du parc naturel urbain concerné, il peut être dérogé aux interdictions visées à l’article 56/3.

§ 2. – La demande de dérogation est introduite auprès de l’Institut. Elle indique notamment les informations visées à l’article 84, § 1er, 1°.

Le Gouvernement peut préciser les modalités de forme et de contenu de la demande de dérogation.

L’Institut statue dans les trente jours de la réception de la demande.

§ 3. – La décision est notifiée au demandeur. Lorsque la dérogation est accordée, la décision est publiée par extrait au *Moniteur belge*.

La dérogation accordée est individuelle, personnelle et incessible. Elle précise les éventuelles restrictions à sa mise en œuvre. ».

Article 17

À l’article 86 de la même ordonnance, les mots « au sens des articles 83 et 85 » sont remplacés par les mots « au sens des articles 83, 85 et 85/1 » et les mots « les éléments visés aux articles 84, § 1er, et 85, § 2, » sont remplacés par les mots « les éléments visés aux articles 84, § 1er; 85, § 2 et 85/1, § 2 ».

Article 18

À l’article 87 de la même ordonnance, les mots « en vertu des articles 83 et 85 » sont remplacés par les mots « en vertu des articles 83, 85 et 85/1. ».

« 1° de natuureservaten, bosreservaten en stedelijke natuurparken aangewezen conform de artikelen 29, 32, 37 en 56/4 ».

Aan het einde van het laatste lid worden de woorden « en stedelijke natuurparken » toegevoegd.

Artikel 16

In dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) artikel 85/1 ingevoegd, luidend als volgt :

« Art.85/1.§ 1. – Indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregel niet nadelig dreigt te zijn voor het ongeschonden karakter van het stedelijk natuurpark, kan worden afgeweken van de verbodsbepalingen bedoeld in artikel 56/3.

§ 2. - Het verzoek om afwijking wordt ingediend bij het Instituut. Het vermeldt meer bepaald de gegevens bedoeld in artikel 84, § 1, 1°.

De Regering mag de vorm- en inhoudsmodaliteiten van het verzoek om afwijking bepalen.

Het Instituut doet een uitspraak binnen dertig dagen na ontvangst van de aanvraag.

§ 3. - De beslissing wordt aan de aanvrager meegedeeld. Indien de afwijking wordt verleend, wordt het besluit bekendgemaakt bij uittreksel in het *Belgisch Staatsblad*.

De verleende afwijking is individueel, persoonlijk en onoverdraagbaar. Ze vermeldt de eventuele beperkingen op de toepassing ervan. ».

Artikel 17

In artikel 86 van dezelfde ordonnantie worden de woorden « in de zin van artikelen 83 en 85 » vervangen door de woorden « in de zin van artikelen 83, 85 en 85/1 » en worden de woorden « alle elementen bedoeld in artikelen 84, § 1 en 85, § 2 » vervangen door de woorden « alle elementen bedoeld in de artikelen 84, § 1, 85, § 2, en 85/1, § 2 ».

Artikel 18

In artikel 87 van dezelfde ordonnantie worden de woorden « krachtens artikelen 83 en 85 » vervangen door de woorden « krachtens de artikelen 83, 85 en 85/1 ».

Article 19

À l'article 89 de la même ordonnance, au 1er, alinéa 1er, les mots « articles 75, 83 et 85 » sont remplacés par les mots « articles 75, 83, 85 et 85/1 ».

Article 20

À l'article 93 de la même ordonnance, il est inséré un point 4°*bis* (nouveau), rédigé comme suit :

« 4° *bis*. dans les parcs naturels urbains, lorsqu'elle ne bénéficie pas d'une dérogation en vertu de l'article 85/1, transgresse les mesures édictées par l'article 56/2 et 56/3 ou en application de ces articles ; ».

Article 21

À l'article 97 de la même ordonnance, il est inséré au point 1° les mots « des parcs naturels urbains » entre les mots « des sites Natura 2000, des réserves naturelles » et les mots « ou des réserves forestières ».

Article 22

À l'article 98 de la même ordonnance, il est inséré au point 1° les mots « des parcs naturels urbains » entre les mots « si le projet est susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 23

À l'article 99 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa, les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « incidences sur une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 24

À l'article 100 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 25

À l'article 101 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Artikel 19

In artikel 89 van dezelfde ordonnantie worden in § 1, eerste lid, de woorden « artikelen 75, 83 en 85 » vervangen door de woorden « de artikelen 75, 83, 85 en 85/1 ».

Artikel 20

In artikel 93 van dezelfde ordonnantie wordt een (nieuw) punt 4°*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« 4° *bis*. in stedelijke natuurparken de maatregelen opgelegd in de artikelen 56/2 en 56/3, of in toepassing van deze artikelen, overtreedt, indien hij niet in het bezit is van een afwijking krachtens artikel 85/1 ; ».

Artikel 21

In artikel 97 van dezelfde ordonnantie worden in punt 1° de woorden « stedelijke natuurparken » ingevoegd tussen de woorden « op Natura 2000-gebieden, natuurreservaten » en de woorden « of bosreservaten ».

Artikel 22

In artikel 98 van dezelfde ordonnantie worden in punt 1° de woorden « stedelijke natuurparken » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 23

In artikel 99 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 24

In artikel 100 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 25

In artikel 101 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Article 26

À l'article 103 de la même ordonnance, il est inséré au point 1° les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 27

À l'article 104 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa, les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « ses incidences sur une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 28

À l'article 105 de la même ordonnance, au § 1er, il est inséré au point 1° du point 8 les mots « les parcs naturels urbains » entre les mots « les réserves naturelles, les réserves forestières » et les mots « les sites identifiés en application de l'article 40, § 1er de l'ordonnance du... ».

Article 29

À l'article 110 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « ses incidences sur une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 conformément aux dispositions de l'ordonnance du... relative à la conservation de la nature, l'étude d'incidences intègre cette évaluation appropriée. ».

Article 30

À l'article 111 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « ses incidences sur une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 31

À l'article 112 de la même ordonnance, il est inséré au point 1° les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 32

À l'article 113 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « susceptible d'affecter une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Artikel 26

In artikel 103 van dezelfde ordonnantie worden in punt 1° de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 27

In artikel 104 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « zijn effecten op een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 28

In artikel 105 van dezelfde ordonnantie worden in § 1, punt 1° de woorden « stedelijke natuurparken » ingevoegd tussen de woorden « natuurreservaten, bosreservaten » en de woorden « de gebieden aangewezen in toepassing van artikel 40, § 1 van de ordonnantie van... ».

Artikel 29

In artikel 110 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « zijn effecten op een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied in overeenstemming met de bepalingen van de ordonnantie van... betreffende het natuurbehoud, dan zal de milieueffectenstudie die passende beoordeling omvatten. ».

Artikel 30

In artikel 111 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « zijn effecten op een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 31

In artikel 112 van dezelfde ordonnantie worden in punt 1° de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 32

In artikel 113 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « significante gevolgen kan hebben voor een natuurreservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Article 33

À l'article 115 de la même ordonnance, il est inséré au second alinéa les mots « un parc naturel urbain » entre les mots « ses incidences sur une réserve naturelle, une réserve forestière » et les mots « ou un site Natura 2000 ».

Article 34

À l'article 117 de la même ordonnance, au point 5°, il est inséré un point d)/1 (nouveau), rédigé comme suit : « d)/1 dans les parcs naturels urbains, lorsqu'elle ne bénéficie pas d'une dérogation en vertu de l'article 85/1, transgresse les mesures édictées par l'article 56/2 et 56/3 ou en application de ces articles; ».

Article 35

À l'article 119 de la même ordonnance, il est inséré à l'alinéa 1er les mots « et 56/4 » entre les mots « plans de gestion visés aux articles 29, 32, 37 ou 50 » et les mots « de la présente ordonnance et les plans de gestion patrimoniale au sens du CoBAT ».

Article 36

La présente ordonnance entre en vigueur le jour fixé par le Gouvernement.

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN (F)
Alexia BERTRAND (F)

Artikel 33

In artikel 115 van dezelfde ordonnantie worden in het tweede lid de woorden « een stedelijk natuurpark » ingevoegd tussen de woorden « zijn effecten op een natuureservaat, een bosreservaat » en de woorden « of een Natura 2000-gebied ».

Artikel 34

In artikel 117 van dezelfde ordonnantie wordt onder punt 5° een (nieuw) punt d)/1 ingevoegd, luidend als volgt : « d)/1 in stedelijke natuurparken de maatregelen opgelegd in de artikelen 56/2 en 56/3, of in toepassing van deze artikelen, overtreedt, indien hij niet in het bezit is van een afwijking krachtens artikel 85/1; ».

Artikel 35

In artikel 119 van dezelfde ordonnantie worden in het eerste lid de woorden « en 56/4 » ingevoegd tussen de woorden « beheerplannen bedoeld in artikelen 29, 32, 37 of 50 » en de woorden « van deze ordonnantie en voor de plannen voor erfgoedbeheer in de zin van het BWRO ».

Artikel 36

Deze ordonnantie treedt in werking op de door de Regering bepaalde dag.